

TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR

SZAKMAI BESZÁMOLÓJA – 2011

MUNKATERVE – 2012

A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR SZAKMAI BESZÁMOLÓJA — 2011.	4
FELADATOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK	4
KÖNYVTÁR ÉPÜLET	5
TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS, EU-S PÁLYÁZATOK	6
2011-RE VONATKOZÓ KÖNYVTÁRI STATISZTIKAI ADATOK	11
GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS ÉS FELTÁRÁS	11
KÖLCSÖNZŐ	14
VIDEOTÉKA ÉS SIKERKÖNYVTÁR	16
ZENEMŰTÁR	18
OLVASÓTEREM	19
HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY	23
IDEGEN NYELVI RÉSZLEG	29
GYERMEKKÖNYVTÁR	33
HÁLÓZATGONDOZÁS	38
SZOLGÁLTATÓKÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG	40
MKE TOLNA MEGYEI SZERVEZETE	41
NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA	41
DIGITÁLIS KÉPZÉS	41
SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA	41
ELISMERÉSEK, MÉDIAMEGJELENÉS	42
AZ ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR MUNKATERVE	43
GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS ÉS FELTÁRÁS	44
KÖLCSÖNZŐ	45

OLVASÓTEREM	46
GYERMEKKÖNYVTÁR	47
VIDEOTÉKA ÉS SIKERKÖNYVTÁR	50
ZENEMŰTÁR	51
HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY	52
IDEGEN NYELVI RÉSZLEG	53
NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA	54
HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK FELZÁRKÓZTATÁSA	54
SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA	55
DIGITÁLIS KÉPZÉS	55
RENDEZVÉNYNAPTÁR 2012	55
GYERMEKKÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYNAPTÁR 2012	58

A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR SZAKMAI BESZÁMOLÓJA — 2011.

FELADATOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár küldetése a dokumentumokhoz és információkhoz való szabad, korlátozás nélküli hozzáférés biztosítása bárhonnán, bárki számára.

Céljaink elérésének legfontosabb eszközei: a minőségi szolgáltatások, a területi ellátás, az együttműködés, a rendszerszervezés, a folyamatos technológiai megújulás, a társadalmi funkcióvállalás fejlesztése.

Intézményünk az **olvasáskultúra alapintézménye**, a **társadalmi emlékezet hordozója**, a **közművelődés szervezője**, az **iskolán túli és az élethosszig tartó tanulás szolgáltató helye és oktatótere**, a **digitális írás-olvasás kialakításának segítője**.

Az információ birtoklásán és annak felhasználásán alapuló társadalom szükséglete azon műveltség kialakítása, amely a kor kihívásaira válaszolni képes kompetenciákat foglalja magában: az **információs műveltség** (*hatékony és eredményes információszerző és használó*), az **önálló tanulás** (*információigény szerint, a művészetek befogadása, ismeretek létrehozása*), a **társadalmi felelősség** (*etikus információ- és eszközhasználó*) képességeit.

A könyvtár sajtóságos Tolna megyei feladata, hogy összekötő kapoccsá váljon a nagyvilág könyvtárai, az országos szakkönyvtárak, illetve a megye településeinek kis közkönyvtárai és szolgáltató helyei között. Gyűjtse, őrizze és közkinccsé tegye a megye dokumentált szellemi hagyományait, értékeit, eredményeit. Így töltheti be vállalt feladatát.

Gyűjteményével, információ technológiai hátterével, valamint szakemberei tudásának állandó fejlesztésével a hagyományos könyvtári funkciók, értékek megőrzése mellett törekszik a korszerű technikai eszközökön alapuló szolgáltatásai fejlesztésére, bővítésére, ezzel ellensúlyozva a könyvtár épületi adottságának gyengeségét.

KÖNYVTÁR ÉPÜLET

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár legfontosabb feladata 2011-ben is – ahogy az elmúlt évtizedben mindig – az új megyei könyvtár felépítésének elősegítése lett volna. Ám hiába az évről évre frissített könyvtárszakmai program, amely nyitottá tette az intézményt arra, hogy bármilyen fejlesztési koncepcióhoz alkalmazkodjon, a 2008-ban megíusult **TIOP-1.2.1. Agora** pályázat volt – ez idáig – az utolsó reális lehetőség új könyvtár építésére.

A tavalyi év során is elmaradt könyvtári nagyberuházás miatt folyamatos kármentő beavatkozásokra, „tűzoltásra” kényszerült a könyvtár:

- az épület elektromos rendszerét nem a mai kor számítástechnikai, légkondicionálási leterheltségére méretezték. *(A probléma súlyát jelezte például az is, hogy a folyamatosan használt teherlift áramellátását mindezzé idáig vászonszigetelésű kábelek biztosították.)* Csak a szerencse mentette meg a könyvtárat egy katasztrofális kárt okozó zárlattól, tüzesettől. A Széchenyi u. 51. számú épület elektromos hálózatának felújítása megtörtént. Elmaradt viszont az 53. számú épület felújítása. A kisebb károkat okozó, kisebb zárlatok az elmúlt évben folyamatosan jelezték az elengedhetlenné váló villamos felújítás folytatásának szükségességét.
- 2010-ben a Szent László középiskola kollégiumának felújítása a gyermekkönyvtár átépítésével is járt. A késő őszig elhúzódó építési munkálatok jelentősen – negatívan – befolyásolták a gyermekkönyvtár működését. A tűzoltósággal történt egyeztetések át- és átírták az építési terveket. A végén mégsem volt elérhető akadálymentesen – pl. babakocsival – a gyermekkönyvtár. Ezért kellett az év elején egy új ajtó beépítésével megnyitni a Gyermekkönyvtárt a kollégium portája felé.
- 2011. év végén – a város kérésére – az alacsony kihasználtságú szőlőhegyi fiókkönyvtárat bezártuk. Az épületrészt kiürítettük. A fiókkönyvtár volt bútorzatának, könyvállományának tárolása mára már elengedhetlenné tette egy jól megközelíthető, biztonságos raktár kialakítását. A könyvtár udvarán álló – elvileg raktári célokat szolgáló – ház, Mattioni Eszter egykori szülőháza, fertőzőpenésszel szennyezett, dohos felújíthatatlan épület.

TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS, EU-S PÁLYÁZATOK

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár – alapító okiratában is rögzített – meghatározó feladata a Tolna megyei könyvtári fejlesztések összehangolása és támogatása, a megyében működő kistérségi társulásokkal kialakított szakmai kapcsolatok továbbfejlesztése. A megyei könyvtár az elmúlt évben is szakmai szolgáltatások nyújtásával együttműködési lehetőséget kínált valamennyi többcélú kistérségi társulásnak, de minden más – a kistérségekhöz nem kapcsolódó – települési könyvtárnak is.

- **TIOP-1.2.3-09/1-2009-0037** pályázat
 - A pályázata elnevezése: **Informatikai fejlesztés az Illyés Gyula Megyei Könyvtárban**
 - A projektre elnyert támogatás **11 993 850 Ft.**
 - A projekthez **önerő nem szükséges.**
 - Fenti pályázatnak köszönhetően új számítógépekkel, gyorsabb internet használati lehetőséget biztosíthatunk olvasóinknak, így növelhetjük vonzerőnket.
 - A korszerű számítógépekkel folytatjuk a kistérségi könyvtári ellátáshoz csatlakozott könyvtárak állományának ellenőrzését, gyűjteményük feltárását.
 - Ebből a pályázatból valósult meg a könyvtár informatikai eszközeinek modernizációja, a rendszer teljesítményének növelése:
 - 15 db személyi számítógép
 - 4 db Notebook
 - 2 db szervergép
 - 2 db rack szekrény
 - 1 db háttértároló
 - 3 db switch
 - 1 db nyomtató.
 - Azzal a rádiós rendszerrel, amelyet kiépítettünk, gyorsabb kapcsolatot biztosítunk az Illyés Gyula Megyei Könyvtár, a Wosinsky Mór Megyei Múzeum és a Tolna Megyei Önkormányzat levéltára között, ezzel megteremtettük a technikai hátteret egy közös lekérdezőfelület megvalósítására a három intézmény adatbázisaihoz. Lehetőségünk nyílik

a digitális adatbázis méretének és elérési sebességének növelésére. A jelenleg folyó TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0016-os projektünkben amelyben konzorciumi együttműködés keretében dolgozunk, így gyorsabban érhetjük el adatbázisainkat, ezáltal eredményesebben építhetjük a közös megyei katalógust.

- Megteremtődött a lehetősége adatbázisaink nagyságrenddel nagyobb megnöveléséhez, és ezáltal egyben azok elérése is kényelmesebbé válik. A nagyobb tárhelykapacitás lehetővé teszi a digitalizált dokumentumok nagy tömegű tárolását, és azok gyors visszakeresését és elérhetőségét. Fontos az is, hogy az olvasók is gyorsabb gépeken dolgozhatnak, illetve tölthetik el szabadidejüket.
- A wifi-vel a hordozható számítógéppel, mobiltelefonnal rendelkezők várakozás nélkül használhatják az internet nyújtotta lehetőségeket a könyvtárban. A wifi hálózat kiépítésével a helyben használt feltételei megfelelnek a mai kor igényeinek. A wifi olyan embereket is bevonhat a könyvtárba, akik amúgy be sem jönnének, de később akár rendszeres könyvtárlátogatóvá válhatnak.
- Az állományvédelmi kapu a széttagolt könyvtárban a dokumentumok védelmét segíti elő, különösen segíti a nem kölcsönözhető állományunk megóvását, és a kölcsönözhető digitális állományunk védelmét.
- A projekt időtartama: **2009. 12. 23.-2010. 12. 23.**
- Fenntartási kötelezettség **a pályázatból megvalósuló új szolgáltatások, illetve azok infrastruktúrája legalább 2016. 01. 01-ig.**
- **Továbbfoglalkoztatási kötelezettség nincs.**
- Az ESZA 2012. 01. 24. keltezésű levele szerint a projektet szakmailag és pénzügyileg elfogadottnak tekinti. A záró projekt-előrehaladásit jelentést elfogadta, és gondoskodik a támogatás kiutalásáról.

- **TÁMOP-3.2.4-08/1-2009-0016** pályázat
 - A pályázat címe: **Összehangolt könyvtári szolgáltatás-fejlesztés és az olvasáskultúra népszerűsítését támogató programsorozat lebonyolítása az Illyés Gyula Megyei Könyvtár vezetésével Tolna megyében.**
 - Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár 8 fős konzorcium vezetőjeként az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtéseként új tanulási lehetőségeket és tanulási formákat kíván elterjeszteni.
 - A projektre elnyert támogatás **93 757 241 Ft.**
 - A projekthez **önerő nem szükséges.**
 - A nyolc fős konzorcium tagja öt városi könyvtár:
 - Bátaszék, Keresztély Gyula Városi Könyvtár
 - Bonyhád, Solymár Imre Városi Könyvtár
 - Dunaföldvár, Berze-Nagy Ilona Városi Könyvtár
 - Paks, Pákolitz István Városi Könyvtár
 - Tolna, Városi Könyvtár
 - és a három megyei közgyűjtemény
 - Tolna Megyei Önkormányzat Wosinsky Mór Múzeuma könyvtára
 - Tolna Megyei Levéltár könyvtára
 - Illyés Gyula Megyei Könyvtár – mint projektvezető
 - A projekt hozzájárul a tanulást segítő szolgáltatások, adatbázisok, dokumentumok és – információ-szolgáltatási rendszerek fejlesztéséhez. A projekt tevékenységei:
 - Integrált könyvtári rendszer fejlesztésével a hagyományos és az elektronikus tartalmak egységes kezelése és azok szolgáltatása válik lehetővé.
 - Portál fejlesztéssel a távfelhasználók számára megtörténik a könyvtár portáljainak bővítése, szerkezeti átalakítása, interaktívvá tétele a könyvtári információforrások és a szolgáltatások egy közös felületre történő integrálásával.
 - Megyei szintű könyvtári elektronikus katalógus létrehozása, adatbázis bővítése

- Az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, új társadalmi csoportok bevonását célzó helyi programok, kampányok tervezése, szervezése, illetve lebonyolítása, különös tekintettel az iskolásokra és a hátrányos helyzetűekre.
- Munkatársak részvétele akkreditált képzéseken. Részt veszünk a könyvtárosok iskolán kívüli továbbképzésében, szakképzésében.
- A Megyei Könyvtár az Országos Széchényi Könyvtárral együtt a megyében OKJ-és képzést szervez, melyen 28 fő szerzett könyvtár asszisztensi bizonyítványt.
- Marketing tevékenységek.
- A projekt időtartama: **2010. 04. 23. - 2012. 02. 28.**
- Fenntartási kötelezettség: **a pályázatból megvalósuló új szolgáltatások, illetve azok infrastruktúrája legalább 2017. 02. 28-ig.**
- **Továbbfoglalkoztatási kötelezettség nincs.**
- **TÁMOP-3.2.11/10-1-2010-0210** pályázat
 - A pályázata elnevezése: „**Könyv-társadalom**”
 - A projektre elnyer támogatást: **49 822 928 Ft**
 - A projekthez **önerő nem szükséges.**
 - A konstrukció célja a közoktatásban résztvevő gyerekek és tanulók óvodai nevelésének és a tanórai és tanórán kívüli és szabadidős nem formális és informális nevelésének és oktatásának támogatása, kulturális érzékenységet, kreativitást és egészségtudatosságot, egészséges életmód kialakítását fejlesztő szabadidős tevékenységek megvalósításával, a nevelési-oktatási és kulturális intézmények hosszú távú együttműködésében, helyi és országos szinten.
 - A projekt közvetlen célja az érintett célcsoport számára integrált módon az oktatási rendszerhez kapcsolatosan informális tanulási lehetőségek biztosítása. A Illyés Gyula Megyei Könyvtára és a partnerintézmények közös célja 662 alkalommal integrált fejlesztési lehetőség nyújtása 890 gyermek számára.

- A pályázat által megkövetelt partnerek között kell lenni óvodának, hátrányos helyzetű gyermekeket ellátó intézménynek, vidéki helyszínnek, középiskolának.
Partnerintézmények:
 - I Béla Gimnázium,
 - Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola, TISZK
 - Kolping Katolikus Szakképző Iskola,
 - Garay János Általános Iskola,
 - Ócsény ÁMK Iskola és Napközi Otthonos Óvoda.
- Közvetlen cél a digitális írástudatlanság és a funkcionális analfabétizmus megelőzése.
- A gyermek számára a számos témában következő foglalkozás típusokat biztosítjuk:
 - Heti szakkör
 - Havi szakkör
 - Havi tanulószoba
 - Heti tanulószoba
 - Tehetséggondozás
 - Témahét
 - Kiállítás, verseny, vetélkedő
- A projekt időtartama: **2011. 09. 01.-2012. 09. 01.**
- Fenntartási kötelezettség **minden foglalkozás típusból egy darab 2017. 09. 01.-ig.**
- **Továbbfoglalkoztatási kötelezettség nincs.**

2011-RE VONATKOZÓ KÖNYVTÁRI STATISZTIKAI ADATOK

	Megyei Könyvtár	Kistérségi Ellátórendszer ²
Ellátottak száma ¹	33720	23039
Regisztrált olvasó	2981	3117
Könyvtárhasználat száma	75320	34194
Kölcsönzött dokumentumok száma	150542	17427
Helyben használt dokumentumok	32915	10922
Könyvtárközi kölcsönzések száma	1046	476
Referenz kérdések száma	2964	436

¹ A Megyei Könyvtár törvény által rögzített adatszolgáltatási kötelezettségét a Könyvtári Intézet felé teljesíti. Az előbbi táblázat a Könyvtári Intézet által meghatározott adatokat tartalmazza. Ebben a statisztikai rendszerben az ellátottakon az adott település, illetve terület összlakosságának a számát érti

² Kistérségi Ellátórendszer: A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár által működtetett szolgáltatóhelyek adatainak összesítése, a székszárdi kistérség 20 településén.

GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS ÉS FELTÁRÁS

A 2011-es költségvetés nem biztosított az előző évekhez mérhető beszerzési keretet, saját forrást, ennek hatásaként a könyvgyarapodás mintegy ezer kötetrel maradt el a korábitól. A dokumentumhasználat nem rendeződött át: a nyomtatott dokumentumokra van a legnagyobb igény. A szerényebb beszerzési lehetőségeinket újra egy példányos beszerzéssel igyekszünk kompenzálni. A könyvtári rendszerben elfoglalt szerepünk (a megyében egyedülként Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagkönyvtára vagyunk) segít a könyvtári kérések, olvasói igények hatékony kiszolgálásában. A dokumentumvásárlásra kapott pályázati támogatások, mint az ODR-támogatás, a Márai-program, érdekeltségnövelő támogatás, segít a probléma megoldásában, a támogatások felhasználásának egyik szempontja a példányszámbővítés.

A nyilvántartásba vett dokumentumok száma összesen 4834 db volt, még sosem látott csökkenést mutat, igaz az előző két évben a Pedagógiai Intézet könyveinek átvétele miatt több könyvet leltároztunk be. A Könyvtárellátóval kötött exkluzív szerződésnek köszönhetően igen nagy, 32%-os kedvezménnyel vásároltuk meg a könyveket, kevesebb pénzből több könyvet vásároltunk. Csökkent a helyismereti részlegbe került szakdolgozatok száma is (38 db). Ennek egyik oka, hogy a PTE IGYK-n és más felsőoktatási intézményben is elegendő elektronikus formában beadni a szakdolgozatot. A bekötött és nyilvántartásba vett folyóiratok száma is kevesebb, mivel archívumban, online is elérhetők egyes folyóiratok. Kevesebb folyóiratot fizetünk elő, ennek oka a kisebb beszerzési keret. Az olvasóteremben dolgozó könyvtárosok felmérték a bekötött időszaki kiadványok használatát és ez alapján döntöttek arról, melyik kerüljön kötetítésre, mert a kötetítésre fordítható pénz is kevesebb. A leltárba vett könyvek száma a bekötött folyóiratok nélkül 3817 db volt. Első alkalommal a Márai-program keretében 1,7 millió forint értékben 707 db könyvet és 24 db hangskönyvet kapott könyvtárunk.

Az egypéldányos beszerzés ellensúlyozásának másik eszköze a könyvtárközi kölcsönzés. Úgy látjuk, hogy nagyon értékes, jó gyűjteményt használhatnak az itt élők és a könyvtári rendszeren keresztül bárki. A könyvtári kölcsönzést tekintve a 11. legaktívabb könyvtár a miénk, ennél is hízelgőbb ránk nézve az a tény, hogy mindössze két megyei könyvtár kapott több könyvtárközi kérést és továbbított több dokumentumot más könyvtárnak a saját állományából. A könyvtárakhoz intézett könyvtárközi kérések száma meghaladta az ezret (1046), még mi közel 400 esetben fordultunk más könyvtárhoz, mert a keresett dokumentum nem volt megtalálható gyűjteményünkben. Szeretnénk, ha ez a szám ilyen alacsony maradna, erre átgondolt szerzeményezéssel törekszünk.

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben vállalt szerepünk, tevékenységünk mellett kiemelten fontos a közös országos katalógizálásban való részvételünk (MOKKA). A 2012. január 1-jével megújult szolgáltatáshoz elektronikus katalógusunk leőhelyadatainak szabványossá alakításával kapcsolódhatunk zökkenőmentesen. A korábban feltöltött rekordjaink kereshetőek a MOKKA-ban, de az online feltöltés még megvalósítandó feladat.

A dokumentumok feltárását további keresési lehetőségekkel egészítettük ki. A formai és tartalmi feltáráson túl a rekordkapcsolatok elkészítésével pontosabbak a keresések az elektronikus

katalógusban. Akkor is lesz találatunk, ha más címmel jelent meg ugyanaz a mű, vagy „elvezet” bennünket a katalógus a mű hangoskönyv változatához. Ezeket a lehetőségeket a jövőben fejleszteni szeretnénk saját digitalizált dokumentumaink rekordkapcsolatainak megadásával ill. URL-kapcsolatokat is a rekordokba fogunk építeni. A digitális könyvtár kialakításakor a digitalizálást és a rekordkapcsolatok meghatározását összehangoltan kell végezni.

A feldolgozó könyvtárosok az idén is sokat ügyeltek. A könyvtári állomány feldolgozásában több könyvtáros vesz részt, mint korábban. Folyamatos tanácsadással (személyesen, telefonon, e-mailben) segítséget nyújtunk a Corvina könyvtári szoftvert használóknak a szabványos MARC-formátumú katalogizálásban. A szerződéses munkatársainkat és a partnerkönyvtárak könyvtárosai közül azokat, akik most kezdtek integrált könyvtári szoftverrel dolgozni, kiképeztük a szoftver használatára. A szakmai segítségnyújtás részeként a Könyvtári Intézet kihelyezett segédkönyvtárosi középfokú végzettséget adó tanfolyamán a Gyűjteményszervezési Osztály vezetője oktatóként és vizsgáztatóként is részt vett, a végzettek közül néhányan a kistérségi könyvtárak könyveinek feltárását is végezték. Bővült a megyei lelőhely-adtbázisba adatot feltöltő könyvtárak száma. A szekszárdi kistérség települései könyvtári állományának feltárása a befejezéséhez közeledik, mindez a könyvtárközi kölcsönzést olcsóbbá és eredményesebbé teheti, a könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatásfejlesztést tesz lehetővé.

A nemhagyományos dokumentumok aránya 2007-ben a könyvtár beszerzésében megháromszorozódott. Ebben az évben döntöttek úgy a kiadók, hogy nem gyártanak többé audio műsoros kazettákat. Ekkor lett nagyobb igény a kompakt lemezen kiadott hangoskönyvekre. Hasonló jelenség figyelhető meg ma az idegennyelvi tankönyvek, segédletek esetében, azokat a kiadványokat keresik, amelyek hanganyagát nem kazetta, hanem CD-melléklet tartalmazza. E a dokumentumtípus gyarapodásában nem látszik számottevő visszaesés, de a használói szokások változása tagadhatatlanul hatással van mind a kiadásra, mind a dokumentumok használatára. Sokan internetről töltik le a zenét és a filmeket. A DVD-filmeket ellenben sokat küldjük könyvtárközi kölcsönzéssel, s ezt csak kevés magyar könyvtár biztosítja. Ennek a szolgáltatásnak az új MOKKA adatbázisban nagyobb publicitást kell adnunk. 445 db DVD-filmet vásároltunk, ennél a dokumentumtípusnál nem figyelhető meg csökkenés a beszerzésben.

A könyvtári rendszer stratégiai célja, hogy biztosítson hozzáférést az információkhoz, a

könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez a könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül is. A nap 24 órájában biztosítjuk az elektronikus katalógus használatát a könyvtár honlapján. Tapasztaljuk, hogy nő a távhasználat, egyre többen vannak, akik mindent az interneten szeretnének elérni, a katalógusokat még távolról lekérdezik, és úgy érkeznek a könyvtárba a dokumentumért. Jövőbeni célunk a rekordkapcsolatokkal, az online használat lehetőségeinek bővítésével a távhasználat további elősegítése.

KÖLCSÖNZŐ

Év	2008	2009	2010	2011
Beiratkozott olvasók száma:	3068	3179¹	3193²	2981
Könyvtárhasználatok száma:	27405	29622	29275	27462
Kölcsönzések száma:	21114	23011	22862	21870
Kölcsönzött dokumentumok száma:	78701	87371	92984	95480

¹ ebből fél éves: **414**

² ebből fél éves: **425**

2011-ben is volt három olyan nap, amikor az új olvasóink ingyenesen iratkozhattak be a könyvtárba. 2011. március 21-én az Internet Fiesta programjának részeként, a szekszárdi városi Szent László-napi ünnepségekhez kapcsolódóan 2011. június 25-én, illetve az Országos Könyvtári Napok „Könyves vasárnapján”, 2011. október 9-én. Ezen a három napon összesen 300-an iratkoztak be a könyvtárba.

Az előző évekhez képest a könyvtárhasználatok, illetve a kölcsönzések száma csökkent, a kölcsönzött dokumentumok száma viszont jelentősen növekedett. Ez azzal magyarázható, hogy sokan kihasználják kölcsönzési politikánk adta lehetőséget, és egyszerre 10 könyvet kölcsönöznek.

2011-ben is több hagyatékot, illetve feleslegessé vált könyvet ajánlottak fel könyvtárunk számára. Ezeket minden alkalommal átválogatjuk, hogy melyeket tudjuk hasznosítani, majd folyamatosan beolvasztjuk őket az állományba. Igazi kincseket, ma már beszerezhetetlen ritkaságokat is kaptunk ilyen módon.

Az olvasószolgálati munka mellett a felnőtt kölcsönző munkatársai is elkezdték a kölcsönzői állomány retrospektív feldolgozását, ezzel is elősegítve a minél előbbi teljes feldolgozottságot. A

szépirodalom katalogizálása 2011. év végére befejeződött, a teljes állományrész elérhető és kereshető az online katalógusban. A munka 2012-ben a szakirodalom feldolgozásával folytatódik.

Könyvtárközi kölcsönzés

Könyvtárközi kölcsönzések száma	2008	2009	2010	2011
Kapott kérések*:	1483	1415	1384	1046
Küldött kérések:	759	719	524	391

*Ez a szám kiskönyvtáraink kéréseit, valamint az ország minden részéből az ODR-en keresztül hozzánk érkező kéréseket jelenti. Az 1046 kérésből 174 db érkezett Tolna megyén kívülről (16,6 %), a többi megyénk városainak és településeinek könyvtáraiból (872 db).

A dokumentumok típusát tekintve a következő a megoszlás:

A dokumentumok típusa	2008	2009	2010	2011
könyv	1 359	1 281	1286	944
fénymásolat	41	46	39	16
elektronikus másolat	-	3	1	14
AV, DVD	58	64	48	69
Hangoskönyv	11	3	-	-
CD, kazetta	9	16	9	5
Kotta	5	2	-	-

Az ODR-statisztika alapján ezzel az 711 kapott kéréssel a nagyon előkelő 11. helyet foglaljuk el a 710 ODR-en regisztrált könyvtárból, és fontos megemlíteni, hogy csak két megyei könyvtár előz meg minket, a szegedi Somogyi Könyvtár, illetve a debreceni Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár. A könyvtárközi kölcsönzés a megyei könyvtár egyik legsikeresebb szolgáltatása. Az általunk küldött kérések teljes egészében olvasóink igényeit tükrözik, ugyanis kiskönyvtárainkat arra ösztönöztük, hogy regisztráljanak az ODR honlapján, és saját maguk intézzék olvasóik kéréseit. A 391 kérésből

292-t teljesítettek eredetiben, 20-at fénymásolat formájában, 51-et elektronikusan és 28 kérés nem teljesült. Küldött kéréseink számát illetően idén a 11. helyen álltunk az év végi összesített ODR-statisztikában 374 db kéréssel.

VIDEOTÉKA ÉS SIKERKÖNYVTÁR

könyvtár használatok száma	2009	2010	2011
Személyes használat	26800	25632	22048
Összes kölcsönzés	9995	8698	7505
Folyóirat-olvasás	5954	5522	4004
Számítógép-használat	4526	4322	5033
Távhasználat	1256	1140	926

Kölcsönzött dokumentumok	2009 / db	2010 / db	2011
DVD	11460	9784	8656
nyomtatott dokumentum	8559	8643	8406
VHS	1575	999	437

A fenti számok szinte mindegyike csökkenést mutat az előző évi adatokhoz képest. A feltételezett okok között több tényezőt kell megemlítenünk: 2009. március 1-jétől a korábbihoz képest majdnem 20%-kal rövidebb nyitvatartási idő miatt az olvasók egy része fokozatosan elszokott/szokik a könyvtár rendszeres használatáról; az eszközök közül a videolejátszó lassan kuriózummá válik. A hipermarketeket tömegével elárasztó, néhány száz forintért megvásárolható DVD-k, vagy az, hogy bár illegálisan, de szinte minden letölthető az internetről, a DVD-kölcsönzés visszaesésének okai között említhető.

A nyomtatott dokumentumok kölcsönzési adatai jobbra megegyeznek a korábbi éveikkel, ez azt mutatja, hogy a Sikerkönyvtár egy olyan szolgáltatása intézményünknek, amelyre sokan, sőt az emelkedő könyv- és folyóiratáraknak köszönhetően egyre többen számítanak, hiszen kis ráfordítással olyan könyvek egész sorát olvashatják így el, melyeket csak több ezer forintért tudnának (s így sokan

nem tudnának) megvásárolni.

A folyóirat-olvasásban mutatkozó 38%-os csökkenés oka, hogy a korábbi nyolc napilap helyett ma már csak hármat találhatnak meg részlegünkön az olvasók.

A számítógép-használat folyamatos növekedése a tavalyi évben kissé megtorpant, de most újból igen intenzív, közel 20%-os növekedésű.

Részlegünk aktívan részt vesz az Országos Dokumentumellátó-rendszer keretein belül működő könyvtárközi kölcsönzésben, 2011-ben 3 db videokazettát és 66 db DVD-t juttattunk el az ország más könyvtáraiba, (azaz 50%-kal többet, mint egy évvel korábban). Országos viszonylatban rajtunk kívül csak egy könyvtár teljesíti a filmekre vonatkozó könyvtárközi kéréseket.

Ebben az évben is több ízben átrendeztük a DVD-állományt, így teremtve helyet az újonnan beszerzett filmek számára. Ezzel párhuzamosan fokozatosan kikerülnek a videokazetták a raktárba.

A könyvtári bútorzat cseréjére, fejlesztésére mind a raktárban, mind az olvasói térben szükség lenne: a DVD-állomány elhelyezése, kényelmesebb székek, asztalok, számítógépasztalok.

Új, hiánypótló szolgáltatás részlegünkön a színes nyomtatás.

A sikerkönyvek beszerzésére fordítható keretből egyre nehezebben tudjuk olvasóink igényeit kielégíteni, hiszen részlegünk szolgáltatásai közül – a számítógép-használat mellett – e lehetőségre töretlenül nagy az igény. (Ha a beszerzéseinket növelni tudnánk, ez valószínűleg a dokumentumhasználatban is növekedést okozna.) A kölcsönözhető folyóiratok körét is szeretnénk tovább bővíteni, elsősorban lakberendezéssel foglalkozó folyóiratokkal. A sikerkönyvekkel szemben DVD-állományunk idén jelentősen növekedett, kereken 150 filmet sikerült kölcsönzési joggal megvásárolnunk egy kifutóban lévő videotékából az új filmek beszerzési árának töredékéért. A tavalyi terveknek megfelelően ez év márciusában módosítottuk a DVD-kölcsönzésre vonatkozó szabályokat, megnövelve mind a kölcsönözhető filmek számát, mind a kölcsönzési határidőt. Mindkét változást örömmel üdvözlötték olvasóink.

FIP Pontként a friss álláshirdetésekről folyamatosan tájékoztatjuk olvasóinkat, ezeket a munkaügyi központból e-mailben juttatják el hozzánk. Az álláskeresőknél segítséget nyújtunk önéletrajzírásban és az interneten való munkaügyi tájékozódásban.

Könyvtárunk segítette a 2011 októberében lezajlott népszámlálást, lehetőséget, s szükség esetén segítséget nyújtva az adatlapok elektronikus kitöltéséhez. Ehhez egy másfél órás tájékoztató

keretében kaptak útmutatást kollégáink.

A könyvtár rendezvényeinek igen gyakran a Videotéka biztosít helyet: ebben az évben 22 rendezvénynek (író-olvasó találkozó, kiállítás megnyitó és sajtótájékoztató), több mint 550 résztvevővel.

ZENEMŰTÁR

Zeneműtár használatok	2009 / fő	2010 / fő	2011 / fő
Dokumentum használat	3 072	2453	2554
Referens kérések	325	503	250
Internetezők	2850	2452	2510
Összesen:	6 247	5408	5064

Dokumentum használat	2009 / db	2010 / db	2011 / db
Helyben használt	873	930	708
Kölcsönzött dokumentumok	3302	3425	3571
Összesen:	4 175	4355	4279

Rendezvények száma

13 alkalom

Az elmúlt év világszerte Liszt Ferenc születésének 200. évfordulójáról szólt. A bicentenárium alkalmából jelent meg a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont, a Nemzeti Kulturális Alap és a Liszt Múzeum Alapítvány támogatásával, a Liszt Ferenc életét és munkásságát bemutató, „Magyar és európai – Liszt Ferenc (1811-1886)” címet viselő 16 plakátból álló kiállítási anyag.

Az MKE Zenei Szekciója hívta fel a zenei könyvtárosok figyelmét arra, hogy ezeket a plakátokat a készítők ingyen ajánlották fel bármely könyvtárnak, iskolának, közintézménynek. Ezen felbuzdulva több példányt is igényeltünk, hogy a kistérségi könyvtárakba is kikerülhessen 1-1 sorozat.

A mi kiállításunk megnyitóját a Zene Világnapjára szerveztük. Már hagyomány, hogy minden évben közös éneklésre hívjuk ez alkalomból a város iskoláinak diákjait, pedagógusait a Garay térre. Itt ajánlottuk fel az iskoláknak, hogy vándorkiállítás formájában folytathatja útját a Liszt anyag. Minden intézmény élt a lehetőséggel, így még nem került vissza a könyvtárba a kiállítás.

A zeneműtár előtti tárlóban egész évben Lisztről szóló könyveket, lemezeket, kottákat állítottunk ki.

A sérültséggel élők csoportjával folytattuk a zeneterápiás foglalkozásokat. Részt vettünk rendszeresen a város civil szervezeteinek programjain:

- Drogmentes Világnap
- Állampolgári Részvétel Hete
- A Szeretet Lángja
- Pszichológiai Kultúra Hete

December 13-án a már hagyományos „Együtt-egymásért” karácsonyi rendezvénnyel zártuk az évet, amelyen ismét együtt töltöttünk néhány tartalmas, szép és megható órát a sérültséggel élők szervezeteinek tagjaival és vezetőivel.

Az állománygyarapítás és feldolgozás folyamatos, a statisztikai mutatók szerint 2011-ben is szép számmal vették igénybe a részleg szolgáltatásait, az előző évihez képest csak elenyésző számban csökkent a dokumentum használók és látogatók száma.

Minimális technikai felújítás történt: (1 db digitalizálásra alkalmas bakelit lemezjátszó beszerzése, archiváláshoz, számítógépekhez 4 db fülhallgató, vonalkód leolvasó cseréje, javítása, hordozható CD-lejátszó beszerzése, régi javítása, 1 db BECO alumínium koffer 510 db-os,CD-DVD tárolására)

OLVASÓTEREM

Olvasóterem használatok száma (fő)	2009	2010	2011
Könyvet olvasott	782	698	759
Folyóiratot olvasott	5227	5441	5775
Számítógépet használt	2259	2257	2008

Rendezvényen részt vevő	199	315	313
Összes látogató	8269	8711	8855

A könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. Törvény 54.§ (1) bekezdése alapján a nyilvános könyvtár helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek. Az 56.§ (2) bek. alapján a megyei könyvtár ingyenes helyben-használatra kijelölt egysége az olvasóterem.

Az olvasótermet a nyitottság atmoszférája, az információ- és gondolatszabadság tiszteletben tartása jellemzi. Ennek jegyében történik a gyűjtemény alakítása és a napi tájékoztató munka.

Az olvasóterem a modern szolgáltató könyvtári igényekhez mérten kicsi. A helyhiány kezelése csak a könyv- és folyóirat állomány dinamikus alakításával, a beszerzés/apasztás egyensúlyának megtartásával érhető el.

Az elmúlt évben folytatódott az olvasótermi könyvek retrospektív feldolgozása, az értékes anyag bekerült az elektronikus adatbázisba, a könyvtár honlapján így lehetőség nyílt a gyűjtemény falakon túli és nyitvatartási időn kívüli használatára, bibliográfiai tájékozódásra.

Az olvasói térben elhelyezett könyvek feldolgozása befejeződött. 2011-ben megkezdődött a raktári állomány feldolgozása. A szükséges előmunkálatokat elvégeztük, az avult, tájékoztatásra már alkalmatlan dokumentumokat leválogattuk.

A statisztikák szerint a nívós könyvgyűjtemény használata évek óta alacsony. Javulást sikerült elérnünk azáltal, hogy egy-egy ismeretterület dokumentumaiból bemutatókat, jeles napokhoz kötődő, tematikus mini kiállításokat rendeztünk, „kéz-közélbe” hoztuk a könyveket, ráirányítottuk a figyelmet az újdonságokra.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a könyvpiacot, javaslatot teszünk a Könyvtárellátótól beszerzendő prézens állomány gyarapítására. A Márai-program szakirodalmi listájából megkaptuk az általunk beszerzésre javasolt könyveket.

A folyóirat-beszerzési keret 2011-ben a megelőző bázis évihez viszonyítva 623e forinttal csökkent. Emiatt 37 féle periodikát, illetve másodpéldányok előfizetését kellett lemondanunk. Nagy körültekintéssel és többletmunkával így is sikerült az olvasók tájékoztatói igényeit, kényelmét kiszolgálni.

2011-ben a megyei könyvtár olvasótermében **349 féle kurrens folyóirat (313 magyar, 36**

külföldi, idegen nyelvű periodika) szolgálta az igényes szórakozást, a város és a megye iskoláiban folyó képzéseket, az önművelést és a lassan élénkülő tudományos érdeklődést, felsőoktatási képzésekre felkészülést.

A helyben olvasás iránti igény folyamatosan növekszik. Folyóirat-állványaink lehetővé teszik, hogy egy-egy periodika korábbi számait a bútor zárt belső részében tároljuk. Ezekhez olvasóbarát módon szabad hozzáférést, önkiszolgálást biztosítunk.

Megfigyeléseink szerint és a megerősítő visszajelzések alapján az olvasók megszokták, megszerették ezt a – könyvtárostól egyébként nagy figyelmet és pontosságot igénylő – megoldást.

A nem archivált újságok, magazinok, folyóiratok egy részét felajánlottuk és eljuttattuk a város szociális intézményeibe, iskoláiba, valamint a börtönkönyvtárba. A maradékot kiárúsítottuk.

Átrendeztük az alagsori raktárat, a bekötött újságokat kivittük az udvari raktárba, így az a raktár gyakorlatilag betelt. Az alagsori belső raktárban a mostani polcrendszeren kb. 2-3 évre van helye a bekötött napilapoknak. (Új salgó állványokkal még nyerhető némi hely.)

A könyvtár honlapjára adatokat szolgáltatunk a részlegekben elérhető folyóiratokról, magazinokról. A honlap „időszaki katalógus” menüjében az összes, olvasóteremben nyilvántartott címre lehet keresni. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy a folyóirat címe egyúttal link legyen az online elérésre. Ezzel nagy lépést tettünk-teszünk az aktuális könyvtári stratégia, a portál program, az épületen és nyitvatartási időn túli szolgáltatás megvalósítása felé. Statisztikát készítünk a bekötött folyóiratok használatáról. Ezek a mutatók szükség szerint segítik és alátámasztják döntéseinket a beszerzési, archiválási, kötetési kérdésekben, a szűkülő anyagi források megalapozott és ésszerű felhasználásában.

A könyvtár saját kötéssel nem rendelkezik, a folyóiratok bekötését, és a könyvrestaurálást szerződésben végeztetjük. A kötés minőségi, esztétikus és tartós, a kötészeti átfutási idő nagyon hosszú. Az olvasóterem folyóirat archívuma 174 kötettel gyarapodott, 1 259 887 Ft leltári értékben.

A kommunikációs technológiák gyorsan fejlődnek. A hagyományőrző könyvtárnak lépést kell tartania a modernizációval. 2011-ben sikerült az olvasótermi számítógépeket és perifériákat korszerűsíteni. Síkmonitorok, lapolvasó (scenner) és (helyben) fekete-fehér nyomtató, illetve a gépeinkről elérhető központi színes nyomtató áll az olvasók rendelkezésére.

Sokat vártunk a vezeték nélküli hálózatunktól. Csalódtunk, általában nem működött, nem állt

rendelkezésre, nem tudunk korszerűen szolgáltatni.

Gyarapítjuk az elektronikus állományt, rendelünk adatbázisokat, amelyek közül évek óta a jogtár a legkeresettebb. Egyre többször használunk online tájékoztató eszközöket. Gyakrabban kell az olvasókat számítógépes munkáikban segíteni.

Kötelező adatszolgáltatást nyújtottuk az Országos Széchényi Könyvtár periodika-lelőhely adatbázisához.

Az olvasótermet már két éve folyamatosan visszakapcsoljuk a könyvtári rendezvény helyszínek sorába, ezzel sikerült új olvasókat megnyerni a rendszeres látogatásnak is (sokak a programokon szembesültek a gazdag olvasótermi kínálattal és lehetőségekkel).

Az olvasóterem volt helyszíne egy 8 előadásból álló rangos vallástörténeti sorozatnak, amelynek havi alkalmain sok érdeklődő vett részt. Ennek befejező előadása – a Szekszárdi Gitárkvartett közreműködésével – volt egyben a könyvtár hangulatos 2011. évi karácsonyváró programja is. Az előadássorozat és tavaszi Liszt-kiállítás megnyitója 313 vendéget vonzott.

4 napilap, 3 hetilap, 20 folyóirat szemlészésével hozzájárulunk a helyismereti cikkadatbázis építéséhez.

Mindennapi feladataink mellett havi, kéthavi rendszerességgel időszaki képzőművészeti kiállításokat rendezünk. A megnyitókra közönséget szervezünk.

Munkatársunk egy olvasószolgálati kolléganővel ötödik éve heti rendszerességgel oktat a könyvtár népszerű internet- és számítógép-használati tanfolyamán.

Mindemellett 2010 szeptembere óta mindketten tanítottunk az intézményben szervezett OKJ-s segédkönyvtárosi tanfolyamon, részt vettünk a tavaszi tanfolyamzáró vizsgáztatásban.

2011 szeptemberétől pályázati programokhoz kapcsolódva könyvtárhasználati órákat (Tudáspolgár-képzőt), valamint írás- és könyvtártörténeti szakkört tartunk középiskolásoknak.

A program keretében a partneriskolákból eddig 240 tanulót sikerült bevonni az általános műveltséget és az információs kultúrát fejlesztő programba.

Míndez összehangolt, segítő együttműködést igényel az olvasótermi szolgálatot adó könyvtárosok részéről.

Az új évben a látogatók megtartása, létszámnövelése a folyamatos takarékoság miatt még nagyobb leleményességet, kreativitást és új ötletek bevetését igényeli részlegünkötől is.

HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

Helyismereti részleg forgalmi adatai	2009	2010	2011
Könyvtárhasználatok száma (alkalom)	2042	2156	2589
Távhasználat (alkalom)	502	793	1346
Helyben használt dokumentumok száma (db)	4859	4398	6079
• Könyv	3216	2105	2930
• Periodika	1643	2293	3149
Tárolt / megfigyelt aktív periodikák száma	89	105	87

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár helytörténeti részlegének törvény szabta kötelessége a teljesség igényével gyűjteni minden Tolna megyei vonatkozású írott, nyomtatott, elektronikus, képi, hang- és audiovizuális dokumentumot, a megszerzett anyagot gyűjteménnyé rendezni, feltárni, visszakereshetővé tenni, és ebből célzottan információt szolgáltatni.

Az online és szabad elérhetőségű helyismereti/helytörténeti cikkadatbázis országos jelentőségű, majdnem félmillió rekordot tartalmaz, 1990-től napjainkig folyamatosan épül közel 480 periodikából. Az 1960-as évektől 1990-ig tartó időszakról szintén közel félmillió tételt számláló cédulakatalógus áll rendelkezésre, ami szintén aktív használatban van.

Alapfeladatok ellátása:

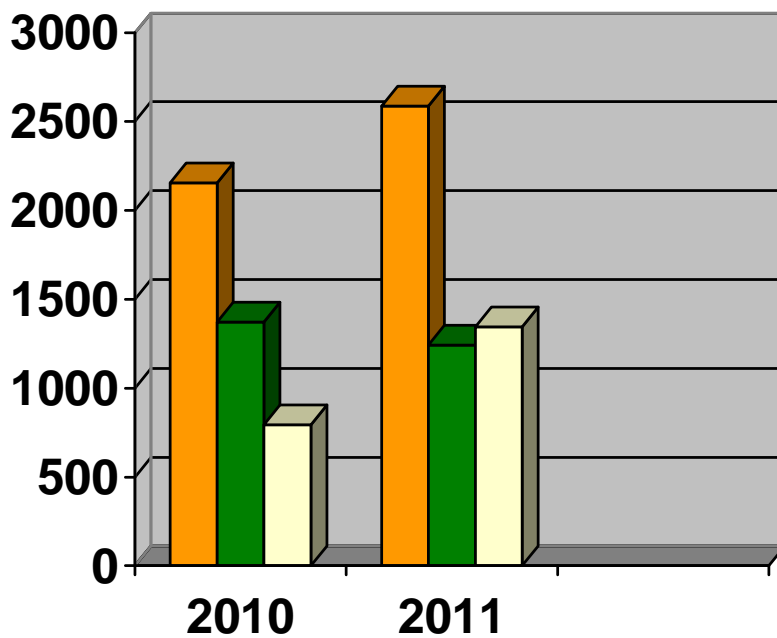
- adatbázis-építés
- állományvédelem, dokumentumok restaurálása
- archiválás
- bibliográfia készítése
- dezideráta összeállítása
- digitalizálás
- dokumentumok részlegek közti átirányítása
- feldolgozó munka ellenőrzése
- fénymásolás

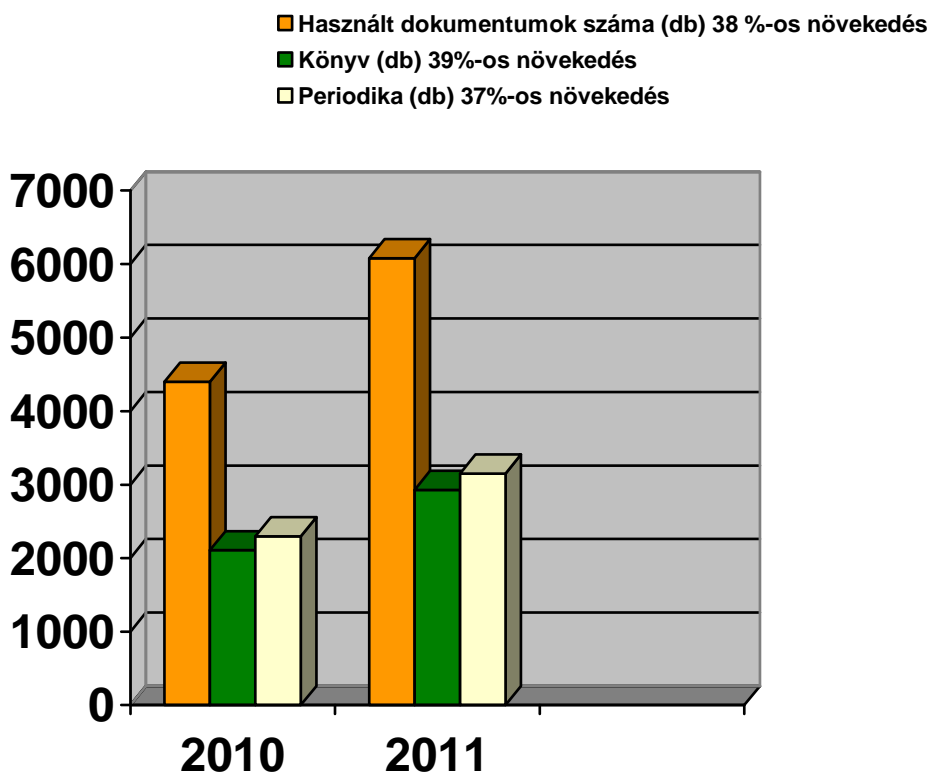
- fotózás
- helyettesítés más részlegekben
- helyi tartalmak analitikus feltárása
- iskolai csoportok fogadása, a részleg bemutatása
- idegen nyelvi részleg feladatainak ellátása
- kéziratok retrospektív feltárása
- könyvtárközi kölcsönzés indítása
- köteles példányok felkutatása, megszerzése
- leltározás
- referenz kérdések megválaszolása telefonon és online
- rendezvények szervezése, bonyolítása
- részleg dokumentumainak feldolgozása
- sajtófigyelés könyvtári koordinálása
- sajtófigyelés végzése
- sajtókapcsolat működtetése
- szakdolgozatírók támogatása
- szakdolgozatok és folyóiratok kötetése
- szociális funkció betöltése
- tájékoztatás
- tudományos kutatók munkájának segítése
- új könyvek rendelése

A helyismereti/ helytörténeti részleg használata 2011-ben 17%-kal nőtt. Először a részleg történetében a távhasználat (52 %) meghaladta a helyben használat (48%) számát. Amíg a helyben használat 9%-kal ritkult, addig a távhasználat 70%-kal vált gyakoribbá.

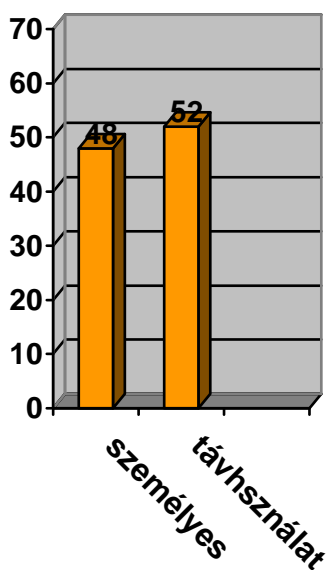
A 17%-kal megnőtt könyvtárhasználat 38%-os dokumentumhasználati növekedést eredményezett. Ugrásszerű emelkedés tapasztalható mind a folyóiratok (37%), mind a könyvek (39%) használatában.

- **Összeses könyvtárhasználat száma (alkalom) 17 %-os növekedés**
- **Személyes használat száma (alkalom) 9%-os csökkenés**
- **Távhasználat száma (alkalom) 70%-os növekedés**

■ Személyes és távhasználat megoszlása 2011-ben %-os arányban

A helyismereti / helytörténeti részleg közreműködésével, bizonyos gyűjtemény-részének kölcsönadásával valósult meg 2011 elején a Simontornyai Vármúzeum Móser Zoltán-fotókiállítása.

Az Arcanum Adatbázis Kft.-vel végeztettek 15 kötetes próba-digitalizálást, majd a TÁMOP-pályázat megvalósulásaként a pécsi Szávai Józseffel digitalizáltatta a részleg saját kép-, hang- és videó-anyagát, továbbá bonyolította a gyermekkönyvtár archív anyagainak digitalizálást is.

A TÁMOP-pályázat lehetőségeit kiaknázva a részleg szervezte a 2011. évi március 15-i megemlékezését. Dinnyés József daltulajdonos, előadóművész megzenésített verseket adott elő a könyvtárban 40 fős közönség részvételével.

Az Illyés Gyula-emléknapra két, 25 fotóból álló tablót készítettek a könyvtár saját fotóarchívumára támaszkodva.

Ősszel, az Országos Könyvtári Napok keretében a helyismereti részleg szervezte meg Wessely Gábor helyi szerző, újságíró Magán(y)krónika című kötetének bemutatóját, amely a szerző Egyszínű füzetek c. sorozatának 13. (vörös) kötete.

A részleg képviseltette magát a nyári Szent László-napi ünnepi alkalmakor és az őszi Könyves vasárnapi nyitva tartás során, minden esetben teljes hétvégi ügyeletet is adott.

A KSH nyújtotta képzést követően kivették részüket az októberi országos népszámlálásból: tájékoztattak és konkrét segítséget nyújtottak a kérdőívet online kitölteni szándékozóknek.

A számítógép-kezelői és internet-használói tanfolyam oktatójaként is jeleskedik a helyismereti részleg.

2011. november 3-ra megszervezte az 1956-os megemlékezést Kovács Gábor népzeneész meghívásával. A szintén TÁMOP-pályázati támogatást élvező rendezvényt 32 emlékező fő tisztelte meg jelenlétével.

Meghívott résztvevői voltak 2011. november 30-án az angol nyelven zajló EBSCO-HOST konferenciának Budapesten, a Corvinus Egyetemen. A részleg gépparkja a TIOP-pályázatnak köszönhetően egy DELL-lappal bővült.

2011. év végére a részleg összeállította a 2012-es Tolna megyei évfordulónaptárt, amelyet a könyvtár honlapján is közzé tettek.

2011-re sikerült megbízható sajtókapcsolatot kiépíteniük a helyi lapok meghatározó személyein keresztül. A legtöbb olvasót megszólítani képes Szekszárdi Vasárnap és a Tolnai Népszáság a helytörténeti részleg számos rendezvényét népszerűsítette, majd közölt tudósítást róla. Írásaik a helyismereti cikkadatbázisban megtalálhatók.

A részlegbe járó aktív folyóiratok száma 17%-kal csökkent, ami pénzügyi és gazdasági világválság nyilvánvaló következménye. A folyóiratok legjava kötelezpéldányként kerül a gyűjteménybe, bár 2011-ben számos önkormányzat adta föl települési lapjának kiadását pénzügyi nehézségekre hivatkozva.

A helytörténet munkája nagyban hozzájárult a 2011 decemberében megjelent Rosner Gyula- emlékfűzet egy könyvtárhoz is szorosan kapcsolódó cikkének – ami a kötet névadójának életmű- bibliográfiájához szolgáltat adatokat – megjelenéséhez.

Hasonló gyűjtőmunkával segítettük a Tolna Megyei Levéltár hamarosan megjelenő, Dobos Gyulát, a levéltár volt igazgatóját méltató kiadvány összeállítását.

A részleg saját publikációt is jegyez az Erdélyi Körök Országos Szövetsége által kiadott Átalvető című lap 2011. decemberi számában a Tolnában letelepedő bukovinai székelyek és Ordas Iván író, újságíró feloldást megtaláló konfliktusáról.

IDEGEN NYELVI RÉSZLEG

Az idegen nyelvi részleg használat	2009/fő	2010	2011
Az összes látogató	1 339	2095	1982
Angol nyelvű dokumentumot kölcsönzők	730	1078	1062
A német nyelvű dokumentumot kölcsönzők	356	596	562
Egyéb idegen nyelvű dokumentumot kölcsönzők	253	421	358

Kölcsönzött dokumentumok	2009/db	2010	2011
Az összes kölcsönzött idegen nyelvű dokumentum	2 934	3999	3572
Az összes kölcsönzött angol nyelvű dokumentum	2 004	2431	2042
A kölcsönzött német nyelvű dokumentum	532	1125	1075
Egyéb idegen nyelvű kölcsönzött dokumentumok	398	443	455

A könyvtár avult épületének következtében az idegen nyelvi és a helyismereti/helytörténeti részleg egy olvasói térben található, feladatait ugyanaz a három kolléga látja el.

A nyelvstúdió 26 nyelv elsajátításához biztosít segédanyagot, köztük japán, arab és jelnyelvi anyagokat is. Egyéni és csoportos tanuláshoz szükséges oktatócsomagokkal rendelkezik kezdő, haladó és felső szinten. Jelentős számú tanórán és tanórán kívül felhasználható, szabadon fénymásolható nyelvoktatási, nyelvtanítási segédlet, valamint idegen nyelvű pedagógiai szakirodalom található itt elsősorban a nyelvtanárok munkáját könnyítve.

A világnyelvek közül az angol és a német gyűjtemény a legbőségesebb. Könyvtárunk a Goethe Intézet egyik partnerkönyvtáraként működik, partnerintézményünk továbbá a British Council, az Egyesült Királyság nemzetközi kulturális és oktatási intézete. Állományunk, amelyből magyar és nemzetközi nyelvvizsgára, hagyományos és emelt szintű érettségire lehet készülni, e két

partner által is folyamatosan frissül.

Több nyelven kínálunk uniós kiadványokat, prospektusokat, adatbázisokat. Könyvtárunk segítségével elérhető a teljes szövegű tudományos cikkadatbázis, az EBSCO.

Szépirodalmi állományunk a szórakozást és a nyelvi szinten tartást szolgálja. Angol nyelven mp3-as formátumú hangoskönyvet is tudunk kölcsönözni egyes dokumentumok mellé.

A látogatók elmondása alapján úgy tűnik, elsősorban nyelvvizsgapapír megszerzése céljából kölcsönöznek, ezt követi az idegen nyelvterületen való munkavállaláshoz alapvető nyelvismeretek elsajátítása, végül az önálló, érdeklődésszerű nyelvművelés.

Évekkel ezelőtt indult, mára viszont jelentősen megnőtt a részleg tanulószoba-funkciója. Egyre több olvasó önálló nyelvtanulási szándékkal keresi föl a nyelvtúdiót, többen pedig közös nyelvtanulásra rendezkedtek be ezekbe a termekbe.

Külön figyelmet érdemel, hogy az idegen nyelvi részleg teljes állománya részt vesz az országos könyvtárközi kölcsönzés rendszerében, ellentétben egyes könyvtárakkal.

Mint a megyei kisebbségi könyvtári ellátórendszer központja, gyűjti a nemzetiségi kiadványokat, kapcsolatban áll a kisebbségi önkormányzatokkal, kistérségekkel. Külön szót érdemel a Tolna megyei német nemzetiségre vonatkozó idegen nyelvi állományrész, valamint a romológiai gyűjtemény.

A részleg alapfeladatai

- állományvédelem, dokumentumok restauráltatása
- dezideráta összeállítása
- dokumentumok kölcsönzése, visszavétele, előjegyzése
- dokumentumok részlegek közti átirányítása
- EBSCO tudományos cikkadatbázis ajánlása, keresési segítség nyújtása
- EBSCO-ügyintézés, idegen nyelvű képzéseken való részvétel
- fénymásolás
- folytonos, aktív kapcsolattartás, együttműködés a British Council magyarországi egységével
- helyben olvasás, helyben használat biztosítása
- helyettesítés más részlegekben
- helyismereti/helytörténeti részleg feladatainak ellátása

- idegen nyelvű olvasók eligazítása, segítése
- iskolai csoportok fogadása, a részleg bemutatása
- kisebb fordításokkal az olvasók segítése
- könyvtárközi kölcsönzés indítása
- leltározás
- levelezés idegen nyelven a partnerintézményekkel
- referenz kérdések megválaszolása telefonon és online
- rendezvények szervezése, bonyolítása
- részleg dokumentumainak feldolgozása
- sajtókapcsolat működtetése
- szkennelés
- szociális funkció betöltése
- tájékoztatás
- tudományos kutatók munkájának segítése
- új idegen nyelvű könyvek rendelése

A használati, látogatottsági statisztika tükrében azt mondhatjuk, hogy forgalmas, tevékeny évet zárt az idegen nyelvi részleg. A sikerévnnek számító 2010-es év adataihoz képest csak minimálisan maradt el 2011., a korábbi évekhez képest viszont jóval magasabb forgalmi adatokkal zárt. Sőt, az egyéb idegen nyelvű kölcsönzött dokumentumszám 2011-ben a legmagasabb.

Továbbra is az angol nyelv tanulását, tanítását segítő dokumentumok a legkeresettebbek, a látogatók több mint fele ezt a nyelvet kereste, és a kölcsönzött dokumentumok 57% is angol nyelvű volt 2011-ben.

A német nyelv tanulása és ismerete sajtóságon erős a megyében, mint azt a forgalmi adatok is igazolják. A kölcsönzők majd 30%-a keresett német nyelvű anyagot, és a kölcsönzött dokumentumok 30%-a is német.

A British Council már csak 11 megyei könyvtárral működik együtt Magyarországon, és a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár a jó szakmai kapcsolat alapján a támogatott partnerek között tudott maradni. 2011-ben ismét 100 000 Ft angol nyelvű állománygyarapításra fordítható összeget költött el a részleg a partner jóvoltából. CD-vel ellátott rövidített olvasmányok, nyelvvizsga-felkészítő

anyagok és kezdő, önálló tanulást segítő oktatócsomagok vásárlására fordították az összeget az igényfelmérés alapján.

2010 decemberétől 2011 márciusáig zajlott a British Council szervezte, és a megyei könyvtár részvételével zajló Readers' Corner angol nyelvű olvasási vetélkedő, amelynek keretében minden résztvevőnek 3 kötetet kellett elolvasnia, számot adni az olvasottakból, és a résztvevők között ajándéktárgyakat sorsolt a British Council. A megyei könyvtárban 17 fő teljesítette a követelményeket, három nyertes résztvevő angol nyelvű könyvcsomagot kapott.

2011. február 17-én zajlott a Readers' Corner Teachers' Training, egy angoltanároknak szervezett angol nyelvű továbbképzés, amit Kelemen Ferenc, az Oxford University Press munkatársa tartott. 18 fő vett részt a British Council-lal és az Oxford Kiadóval közösen szervezett tréningen, ami nagy sikernek számít, mivel az Oxford korábban nehezen tudta megszólítani a szekszárdi angoltanárokat.

2011. április 21-én folytatódott a Family English program. A már másodízben szervezett képzés keretében szülők kaptak segítséget ahhoz, hogy otthon, önállóan is képesek legyenek gyermekük angol nyelvtanulását fejleszteni. A British Council tréner, Fehér Judit 17 szülővel dolgozott együtt ez alkalommal.

2011 decemberében, önkéntes alapon az idegen nyelvi részleg munkatársai váltak a British Council által működtetett Readers' Corner nevű Facebook-profil adminisztrátorává, és küldtek angol nyelven angol nyelvű olvasmányokkal kapcsolatos üzeneteket olvasók felé.

2011. Augusztus 29-én a Person-Longman angol nyelvű könyv-, tankönyv- és szótárkiadó az idegen nyelvi részleg szervezésével könyvbemutatót tartott az intézményben angoltanárok számára. A terembevitel fejében értékes tankönyvcsomagokat adtak a könyvtárnak, később, az év során többször is frissítve, kiegészítve azokat.

A részleg két budapesti British Council tanácskozáson, munkamegbeszélésen vett részt a 2011-es év során.

A német nyelv kivételével az összes idegen nyelvi részlegbe kerülő idegen nyelvű kiadvány könyvtári feldolgozása a részlegben zajlik.

A bátaszéki gimnáziumból a részlegbe került a német nyelvű báziskönyvtár 110 kötete, ennek átírányítását, feldolgozását végeztük.

A német nyelvi gyűjteményt 100 000 Ft-ból fejlesztette idén a könyvtár. Hangzóanyaggal (CD) ellátott egyszerűsített olvasmányokat, különféle nyelvvizsgákra felkészítő anyagot, és kezdő, önálló tanulást könnyítő oktatócsomagokat vásárolt belőle.

A Goethe Institut, a német partnerintézmény is több tucat ajándékkötettel gazdagította a gyűjteményt, köztük a speciális Goethe-nyelvvizsgára felkészítő anyagokkal.

GYERMEKKÖNYVTÁR

Könyvtárhasználat / alkalom	2009	2010	2011
Személyes használat	16 171	13386	13939
Távhasználat	2 229	1998	2086
Kölcsönzés	11 695	9682	9802

Dokumentumhasználat / darab	2009	2010	2011
Kölcsönzött dokumentum	31 140	26162	25407
Helyben használt dokumentumok	9 025	8310	7160
Regisztrált helyben használt dokumentumok	5 885	5523	4275
Referenzs kérdések	1 217	1586	1938

Ebben az évben folytattuk a „Családi olvasás éve” célkitűzéseit, hiszen a család a társadalom legkisebb, de egyben a legfontosabb sejtje. Célunk a könyvtár fontosságának megmutatása az olvasóvá nevelés folyamatában. Be akartuk bizonyítani, hogy olvasni mindenkinek érdemes! A kölcsönzött könyvek egy részét a gyerekek a kisebb testvérnek is felolvassák és a szülők is forgatják, a

felolvasó esteken pedig kialakul az olvasási élmény megosztásának öröme. „Több lettem, s a gyerekeim is több lett.”

Könyvtárunk tevékenységében előtérbe helyeztük azokat a rendezvényeket és szolgáltatásokat, amelyek a család és az olvasás összekapcsolását, megerősítését segítették elő, amelyek a család egészének, de külön-külön minden tagjának is testre szabott lehetőséget biztosítottak. E koncepció legcélzottabb eseményei az őszi **ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK** és a **CSALÁDI MESEESTEK**-hez kapcsolódtak.

Az októberi napok szlogenjét **„BESZÉLJÜNK EGYMÁSSAL, TANULJUNK EGYMÁSTÓL!”** alkalmazva a család minden tagjának, minden korosztályának kínáltunk programokat. A nagypapák élő emlékezetként szóltak a népmesék hagyományairól, szokásairól és használati tárgyairól. A nagymamák a sütés-főzés és varrás területén adták át praktikus ismereteiket. A hétvégi két nap a családoknak nyújtott közös programot vetélkedőkkel, tréfás játékokkal, tanulmányi ismeretekkel, fejlesztő játékokkal, bőrápolási tanácsokkal. Együtt szórakoztak Fülöp Gyula bűvész és Vitai Ildikó zenés-irodalmi műsorán és Vető Nóra mesedélutánján.

A **CSALÁDI MESEESTEK** továbbra is népszerűnek bizonyultak. A nagyszülők, szülők szívesen meséltek és vettek részt a kézműves foglalkozásokon is, az alkalmanként résztvevő 30-40 unokával. Egy ilyen esten helyi alkotóink voltak a vendégeink. Dicső Zsolt „Dönci szerint a világ nincs kész” c. verseskötetét, Weitnerné Tóth Marianna pedig legújabb meséjét mutatta be.

A népmese az élőbeszéd művészete. A **NÉPMESE NAPJÁN** szuggesztív előadásokat hallgattak a gyerekek: Kovács Gábor és Fekete Gy. Viktor zenés-mesés műsorát. Csernik Szende székely lábbábos művész különleges hangulatot és kapcsolatot alakított ki hallgatóival.

Az **INTERNET FIESZTA** országos rendezvénysorozathoz kapcsolódva a gyerekek internetes feladatokat oldhattak meg, megismerkedtek a legfontosabb honlapokkal. A hátrányos helyzetű tanulók kiemelt segítséget kaptak a Neten való tájékozódáshoz, ismereteik bővítéséhez. Az érdeklődők megismerkedtek a könyv történetével az agyagtábláktól az e-könyvig. Kortársuk Takács Marcell diák élménybeszámolóján keresztül megismerkedtek az e-könyv használatával.

Könyvajánlással egybekötött **ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK**-on a gyermekeket a különböző tudományágakhoz szeretnénk volna közel hozni. Csillagász előadónk, Zombori Ottó magával ragadó lendületével, Baltavári Tamás hadtörténész a mohácsi csata számítógépes

modellezésével különleges élményt jelentett a hallgatóknak. A **TÉLI GYERMEKKÖNYVHÉT** napjai adventi hangulatban teltek. Jézus és a fenyő címmel tartott mesedélután Kóka Rozália Magyar Örökség Díjas mesegyűjtő, mesemondó. Szeretet és ünnep témakörét szituációs játékkal elevenítették meg a résztvevők Szücs Zsuzsanna drámapedagógus vezetésével. Agócs Gergely az MTA Zenetudományi Intézetének népzene kutatója, népzeneész, mesemondó, dalokkal és versekkel erősítette a várakozás örömét.

Jelentős, az egész megyét megmozgató esemény volt a **LÁZÁR ERVIN** születésének 75. évfordulójára hirdettet **RAJZPÁLYÁZAT**. A 290 pályázó között 15 díjat adott át díszvendégünk Lázár Zsófia, az író lánya. A legszebb 50 rajzot kiállítottuk, ma is látható a gyermekkönyvtárban.

A **KORTÁRS ÍRÓK**-kal való személyes találkozás meghatározó lehet a gyermekek olvasáshoz, irodalomhoz fűződő viszonyában. Bensőséges, életre szóló élmény volt Szijj Ferenc József Attila-díjas, Kálnay Adél József Attila-díjas, Lackfi János József Attila-díjas, Péterfy Gergely József Attila és Mészöly-díjas és Lázár Zsófia íróval való találkozás.

Költészet napját a Fabula együttes verses-zenés műsorával köszöntöttük.

NYÁRI TÁBORAINKNAK kettős célja volt: segíteni a szülőknek gyermekük szünidei felügyeletében és megmutatni a könyvtár kínálta lehetőségeket, a könyvtárhasználat- és a könyv barátaivá tenni őket. Szülők és gyermekek visszajelzése alapján sikeres volt a játék- és kézműves, a strand- és lovas, a játék- és életmód és a garabonciás táborunk.

A **Szent László-napon** a város rendezvénysorozatához kapcsolódva, a középkor hangulatát idézve, kézműveskedtek: pecsétet és jelmezeket készítettek a családok.

RENDSZERES PROGRAMOK AZ ÉV SORÁN

- A szeptembertől indult TÁMOP 3.2.11 pályázat keretében havi programként szerepelt a „Nagy mesemondók” és a „Világ körülöttünk” témakör, valamint heti rendszerességgel a „Tanulószoza” iskolai foglalkozásai, 38 alkalommal.
- Féléves tervek alapján 73 könyv- és könyvtárhasználati, valamint tematikus és szabadidős FOGLALKOZÁST tartottunk a város és városkörnyéki iskolák és óvodák számára.
- A tavasszal még a gyermekkönyvtárban működő, bölcsődéseknek tartott SÜNIZENE foglalkozások helyszíne miatt átkerültek a főkönyvtár épületébe.

- Aktualizáltuk gyermekkönyvtárunk interaktív HONLAPJÁT
- Minden szerdán TÁBLAJÁTÉKOS KLUB
- Nekem tetszett! Olvasd el te is! (KÖNYVAJÁNLÁS interaktív honlapunkon)
- KUCKÓ-KASZINÓ (rejtvényfejtők délutánja)

A GYERMEKKÖNYVTÁR 2011. ÉVI RENDEZVÉNYEI

- Január 19. Emlékezés Mészöly Miklóstra
- Január 31. Családi meseest. Vendég: Dicső Zsolt
-
- Február 21. Családi meseest. Vendég: Dicső Zsolt
- Február 26. Süni farsang Cseke Klára vezetésével
- Március 21-28. Internet Fiesta
- Március 21. Családi meseest. Vendég: Vető Nóra székely mesemondó
- Március 23. Az agyagtáblától az e-könyvig. Könyvtári foglalkozás
- Március 24. Hátrányos helyzetűek a monitor előtt.
- Március 25. Pannon mese – Író-olvasó találkozó Péterfy Gergellyel
- Március 28. A mohácsi csata – Előadó Baltavári Tamás hadtörténész
Beszélgetés Takács Marcell e-könyv olvasó diákkal
- Április 4. Író-olvasó találkozó Lackfi Jánossal (A Nemzetközi gyermekkönyv napja)
- Április 11. Költészet napi műsor a Fabula együttes közreműködésével
- Május 5. Találkozó Lázár Zsófiával
A Lázár Ervin rajzpályázat eredményhirdetése
- Június 20-24. Garabonciás tábor
- Június 25-26. Szent László-napok
- Szeptember 28. Író-olvasó találkozó Szijj Ferencsel
- Szeptember 30. Népmese Napja
- Megemlékezés a Benedek Elek fánál
 - A csodalámpa. Kovács Gábor mesés feldolgozása
 - Varázslatos állatvilág. Fekete Gy. Viktor műsora

- Október 4-9. Őszi Könyvtári Napok
- Október 4. A Tolna megyei németiség megőrzött kottái, táncai – Vendég: az Ifjú Szív táncegyüttes Gaál László vezetésével
- A német nemzetiség használati tárgyai – Előadó: Vitéz Zsolt
- Október 5. Praktikus tudás. Előadó: Füzesi Bernadett
- Október 6. Jobb tanuló leszek! Tanulásmódszertan Harnóczy Erzsébettel
- Október 7. - Író-olvasó találkozó Kálnay Adél József Attila-díjas íróval
- Fejlesztő játékok. Vezeti: Monostori Mária játékpedagógus
- Október 8. - Családi vetélkedő, kvízek, activity
- Vacsora Hamupipőkével
- Vigyázat, csalok!
- Október 9. Könyves Vasárnap
- Eltáncolt papucsok. Vető Nóra mesedélutánja
- Regélő – Vitai Ildikó zenész műsora.
- Október 17. Csernik Szende lábbáb művész előadása
- November 7. Könyvbemutató. Vendég: Dicső Zsolt
- November 9. Mi közünk a csillagokhoz? Előadó: Zombori Ottó csillagász
- December 5-17. Téli Gyermekkönyvhét
- December 5. Jézus és a fenyő. Vendég: Kóka Rozália mesegyűjtő, mesemondó
- December 7. Puttyomban ezer jó. Zenés-irodalmi foglalkozás Ivánné Bányai Ilona vezetésével
- December 8. Szeretet és ünnep. A foglalkozást vezeti: Szücs Zsuzsanna drámapedagógus
- December 9. Nagy örömet hirdetek. Vendég: Agócs Gergely népzeneész, mesemondó
- December 12. Családi meseest Vendég: Weitnerné Tóth Marianna

HÁLÓZATGONDOZÁS

Feladatunk a megye közkönyvtárainak, könyvtári szolgáltatóhelyeinek szakmai segítése, összefogása, felügyelete.

Ezen belül:

- Kapcsolattartás az országos szakmai szervezetekkel, intézményekkel
- Szakmai képzések, továbbképzések szervezése, lebonyolítása
- Szakfelügyeletük ütemezése, lebonyolítása
- Statisztikai jelentések összegyűjtése, ellenőrzése, továbbítása a Könyvtári Intézetnek
- Pályázatfigyelés, szakmai segítségnyújtás, érdekeltség-növelő támogatáshoz az adatok összesítése, pályázat benyújtása
- Szolgáltatókönyvtári tevékenység a szekszárdi kistérségben
- MKE Tolna Megyei Szervezete működésének szakmai támogatása
- Régiós szakmai együttműködés

Kapcsolattartás

2011-ben is részt vettünk az országos könyv- és könyvtárszakmai rendezvényeken, továbbképzéseken. Napi munkakapcsolatban állunk a Könyvtári Intézettel és más megyék, elsősorban a régió megyei könyvtáraival. Támogattuk az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tevékenységét.

Képzés, továbbképzés

Évek óta rendszeresen tartott szakmai napok 2011. évi programjait, témáit is úgy választottuk meg, hogy az előadások, gyakorlatok, beszélgetések segítséget nyújtsanak a megye könyvtárosainak az új feladatok, szakmai programok megoldásához, megvalósításához. A nagyszámú részvétel is jelezte, kollégáink igénylik a rendszeres szakmai kommunikációt, vélemény- és ötletcserét, örömmel tapasztaltuk, hogy a vendéglátó intézmények fenntartói fontosnak tartják és elismerik a helyi kolléga munkáját, szívesen áldoznak fejlesztésre, új szolgáltatások bevezetésére, büszkék eredményeikre.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a NKA pályázatokban nem volt lehetőség hasonló rendezvények költségeire pályázni, így ebben az évben szerényebb keretek között, helyi előadókkal, kevesebb alkalommal került sor ezekre az összejövetelekre. Elhagyni nem lehet, mert a kollegák igénylik a rendszeres összejövetelet, a csapathoz tartozást.

Kiemelt képzésünk volt 2010-2011-ben a Segédkönyvtárosi tanfolyam, amelyet első alkalommal szerveztünk meg a megyében 28 fő részvételével. A tanfolyam költségeire a TÁMOP-3.2.4-s pályázatunkban nyertünk 6 160 e. Ft-ot. A képzés célja elsősorban a szolgáltatóhelyeken dolgozó kollegáknak és iskolai könyvtárosoknak szakmai végzettség biztosítása.

Örömmel tapasztaltuk, hogy mind a 28 fő jó vagy kiemelkedő eredménnyel sikeres vizsgát tett. Köszönet ezért a megyei könyvtár azon munkatársainak, akik az oktatásban részt vállaltak.

Szakfelügyelet

2011 szeptemberében a NEFMI kérésére elkezdtek a szakfelügyelet második ciklusát, illetve az első ciklusból elmaradt utóvizsgálatok pótlását.

Az újabb szakfelügyelet elsődleges célja, hogy az időközben mozgókönyvtári normatívában részesülő, szolgáltatóhelyekké vált könyvtárakban történt változásokat és az őket kiszolgáló szolgáltató könyvtárak alkalmasságát vizsgáljuk.

Statisztika

2011-ben is eleget tettünk megyei hálózati központként ránk szabott feladatainknak és kötelezettségeinknek. Összegyűjtöttük, ellenőriztük és rögzítettük az elektronikus rendszerben a megye könyvtárainak statisztikai adatait.

Pályázatok

2011-ben is összegyűjtöttük és továbbítottuk az érdekeltségnövelő pályázatokat. Segítettünk a TÁMOP pályázatok megvalósításában. Konzorcium vezetőként 5 városi könyvtárral (Bonyhád, Bátaszék, Tolna, Paks, Dunaföldvár), a megyei levéltárral és a múzeummal a TÁMOP „Tudásdepó-expresz” pályázatán közel 100 millió Ft támogatást nyertünk, amelynek keretében megvalósulhat egy egységes megyei könyvtári-adatbázis, s a hozzátartozó közös lekérdező felület létrehozása.

Részt vettünk az iskolák szabadidős tevékenységét segítő pályázat koordinálásában, szakmai megvalósításában.

Sikeresen pályáztunk az NKA Könyvtári Szakkollégiumánál rendezvényekre, elsősorban az Őszi Könyvtári Napok megvalósítására és a Tolna megyei BV könyvtárának állománybővítésére.

SZOLGÁLTATÓKÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG

- Állománygyarapítás, a beszerzett dokumentumok nyilvántartásba vétele feldolgozása, kiszállítása a településekre
- Befejeztük a szolgáltatóhelyek saját állományának elektronikus feltárását, kollégáink 60 ezer kötetet rögzítettek a megyei közös elektronikus katalógusba
- Folyamatosan segítettük a könyvtárosokat és az érdeklődő fenntartókat a könyvtári szoftver használatában
- 6 alkalommal szerveztünk továbbképzést, szakmai napot, amelyek célja a könyvtárosok megismertetése az új szakmai eseményekkel, az esetleges változásokkal, az aktuális problémák megbeszélése, megoldása, a közösséghez való tartozás erősítése. Ezek a szakmai napok részben megegyeztek a megyei továbbképzésekkel.
- Szinte minden település csatlakozott valamilyen programmal az Országos Családi Könyvtári Napok rendezvénysorozatához, találkozókkal, előadásokkal, foglalkozásokkal vagy rendkívüli nyitvatartási nappal várták a látogatókat.
- Harcon az IKSZT beruházás miatt, mivel az épület átalakítás a könyvtár helyiséget is érinti, szolgáltató hely nem működik.
- Tengelicen befejeződött az épület felújítás, az új épületben a könyvtári szolgáltatások egy olvasó sarokkal és hirdető táblával jelennek meg, a hagyományos szolgáltatások (kölcsonzés, kézikönyvtár stb) a régi helyen maradnak, csökkentett nyitvatartási időben vehetik igénybe az olvasók. Talán megoldható lett volna, s gazdasági szempontból is célszerűbb, ha a tervezésnél az épületi összevonásra is gondolnak, és a nyitvatartási időbe beépítik a könyvtár nyitvatartási idejét is.

MKE TOLNA MEGYEI SZERVEZETE

Intézményünk telephelyet biztosít a szervezetnek, közösen rendezzük a szakmai napokat, szakmai kirándulásokat. Segítünk a tagtoborzásban, a kapcsolattartásban helyi és országos szinten.

Régiós együttműködés

A három megye szakmai képviselői rendszeresen és aktívan részt vesznek egymás rendezvényein. Intézményünk dolgozói napi kapcsolatban vannak a másik két megye megyei könyvtárainak munkatársaival.

NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA

Az év folyamán a nemzetiségi települések állományának felülvizsgálatát, tervszerű és kérésre történő apasztását illetve bővítését végeztük el. A mára elavult dokumentumokat könyvtárunk egyelőre őrzi. Szép- és szakirodalmi gyűjteményfejlesztést saját beszerzési keretből és a Goethe Intézet támogatásával végzünk.

DIGITÁLIS KÉPZÉS

Közel 100 felhasználót képeztünk az év folyamán, elsősorban a megye idősebb korosztályait. Az 5 éve tartó 20 órás tanfolyamok és az általunk készített segédanyagok népszerűek. A könyvtárnak 6 eTanácsadója van. Továbbképzéseken vettünk részt, eMagyarország Pontjainkról statisztikai adatokat szolgáltatunk az eMagyarország Centrumba.

SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA

Könyvtárunkat 23 fős szellemi sérültséggel élő fiatal látogatja, akik számára foglalkozásokat, 1 városi és 4 megyei programra felkészítést végeztünk. A Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesületénél 3 alkalommal kihelyezett foglalkozásokat, előadásokat tartottunk. A segítséggel élőknek az internet használatát is tanítjuk, biztosítjuk. Adventi könyvtári ajándékműsorunkat 70 sérültséggel élő látogatta meg.

ELISMERÉSEK, MÉDIAMEGJELENÉS

Az Év fiatal könyvtárosa-díjat az MKE (Magyar Könyvtárosok Egyesülete) és az IKSZ (Informatikai és Könyvtári Szövetség) közösen alapította 2000-ben a fiatal könyvtárosok méltó megbecsülése érdekében.

Az MKE és az IKSZ 2011-ben is meghirdette a 35 évnél fiatalabb kollégák számára „Az év fiatal könyvtárosa-díj” elnyerésére irányuló pályázatát. Ezt a címet az a könyvtáros kapja, akit munkája alapján erre javasolnak, és a benyújtott pályázat alapján erre érdemesnek ítélnék.

2011-ben Bedekovity Zóra, könyvtárunk munkatársa nyerte el *Az Év fiatal könyvtárosa* kitüntető címet a következő pályamunkával:

[Esélyegyenlőségi törekvések a kistelepüléseken. A mozgókönyvtári ellátás gyakorlata a szekszárdi kistérségben.](#)

A 2011. évben 92 cikk jelent meg a könyvtárról, rendezvényeinkről, tevékenységeinkről. Magunk 6 szakmai témát publikáltunk.

Olvasóinkkal a facebookon is kapcsolatban állunk. Ez a használat hónapról hónapra bővül.

CSATLAKOZÁS A VÁROSI BŰNMEGELŐZÉSI KONCEPCIÓHOZ

Október 6-án az őszi könyvtári napokon a szekszárdi Mentálhigiénés Műhely támogatásával létrehoztuk a Tudás és Tett Centrumot könyvtárunkban, amelyen együttműködési szándéknyilatkozatot fogadtak el a megyei és városi intézmények, szervezetek és magánszemélyek.

Részletek: www.igyuk.hu

AZ ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR MUNKATERVE

MINŐSÉGPOLITIKÁNK

Feladatunk és célunk egyének és közösségek számára 21. századi igényeknek megfelelően, teljes körűen, eredményesen, közönségkapcsolatot ápolva, minőségi könyvtári szolgáltatásokat nyújtani, figyelemmel az információ szerzési igények változására. Rendszerszervezetten lehetőséget kínálunk a nyomtatott és elektronikus dokumentumok, információforrások és kulturális alkotások eléréséhez.

- Segítünk az információk használatában, tanulásra, önképzésre ösztönzünk.
- Törekszünk a megbízhatóságra és kiszámíthatóságra.
- Biztosítjuk a nemzeti és európai kultúrához való hozzáférést. Gyarapítjuk Európa-, etnikai és kisebbségi gyűjteményünket.
- Teljes körűen gyűjtjük a Tolna megyei dokumentumokat.
- Rendezvényeinkkel, képzéseinkkel, társadalmi feladatainkkal széles rétegeket érünk el, életminőséget javítunk.
- Szolgáltatásaink a használó központúság szellemében országos könyvtári stratégián alapul: épülettől és nyitvatartási időtől függetlenül rendelkezésre állunk.
- Megyei és városi közművelődési könyvtárként mozgókönyvtári ellátórendszert működtetünk a szekszárdi kistérségben. Szakmai segítséget nyújtunk a megye könyvtárosainak, gondoskodunk továbbképzésükről, a szakmai információáramlásról.
- Gyűjteményünk összetételéről és állománygyarapítási elveinkről gyűjtőköri szabályzatunk ad áttekintést. Tartalmáról elektronikus katalógusok adnak tájékoztatást a www.igyuk.hu című honlapunk, amelyen a Tolna megyei közös katalógus is elérhető.
- Állománygyarapítás során hagyományosan figyelembe vesszük a nemzeti és etnikai kisebbség kulturális igényeit.
- Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében figyelmet fordítunk idősebb olvasóinkra az Otthonkönyvtári szolgáltatásunkkal, öregbetűs könyvek vásárlásával, évtizedes kapcsolatban állunk a segítséggel élők Tolna megyei szervezeteivel.

1. Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár elengedhetetlen feladata — ahogy már közel két évtizede folyamatosan — 2012-ben is az új megyei könyvtár épületének megvalósulásáért tenni, dolgozni. Az elmúlt évek pályázatainak kudarca után továbbra is egy korszerű könyvtár megépítésének esélyét megteremtő, pályázati előkészítő munka az év irányt mutató célja.
2. Mivel az Illyés Gyula Megyei Könyvtár fontos feladatának tekinti Tolna megye jelentősebb hagyatékainak gondozását, az elmúlt évek során elmaradt célunkat: a Csányi-hagyaték rendszerezésének, illetve feldolgozásának befejezését 2012-ben tervezzük. Az elhelyezésre a 2008-ban felújított és a megörökölt könyvtárak (TMÁMK, Pedagógiai könyvtár) 2009-ben befejezett feldolgozása után, a Széchenyi u. 53. szám alatti épületrész helyiségeiben nyílik lehetőség.
3. Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár – alapító okiratában is rögzített – meghatározó feladata a Tolna megyei könyvtári fejlesztések összehangolása és támogatása. A megyei könyvtár szakmai szolgáltatások nyújtásával együttműködési lehetőséget kínál valamennyi többcélú kistérségi társulásnak, de minden más – a kistérségekhez nem kapcsolódó – települési könyvtárnak is. 2011-ben továbbra is stratégiai célunk a megye könyvtárügyének szervezése, támogatása.
4. A Tolna megyei könyvtári együttműködéshez kapcsolódik az EU-s pályázatok lebonyolítása. A 2010 és 2012 közötti években lezárult, illetve lezáruló a **TIOP**, valamint **TÁMOP** pályázatok végeztével megnyílik a lehetősége a megyei könyvtárnak az új pályázati kiírásokon részt venni. A **TIOP-1.2.3**, illetve a **TÁMOP-3.2.4** pályázatok ismételt kiírása jó esélyt teremtenek a megkezdett könyvtári munkák folytatására.

GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS ÉS FELTÁRÁS

- Megkezdjük a dokumentumok felkészítését az állományvédelmi kapu használatához.
- Befejezzük az olvasótermi kézikönyvtár könyveinek rekatalogizálását, a tartalmilag elavult köteteket töröljük.
- Elvégezzük a Csányi-hagyaték nyilvántartásba vételét.

- Visszamenőlegesen átnézzük, mely bekötött folyóiratot kívánjuk tartósan megőrizni, ezeket nyilvántartásba vesszük, az egykor cédulaleltárba írt nyilvántartást átvezetjük az időszaki kiadványok leltárkönyveibe.
- Elvégezzük a kéziratok (szakdolgozatok) retrospektív konverzióját.
- A MOKKA/ODR adatbázisba az online feltöltés feltételeit megteremtjük.
- Előkészítjük és bevezetjük a számítógépes nyilvántartásba vételt az integrált könyvtári szoftverrel.

KÖLCSÖNZŐ

- Tervezett raktári munkák
 - Az olvasótermi szépirodalmi állomány folyamatos feldolgozása és beépítése a kölcsönzői állományba
 - A beérkezett hagyatékok átválogatása és állományba vétele
 - A szépirodalmi állományrész retrospektív feldolgozásának folytatása
- Kölcsönzés feladatai
 - A gyors feldolgozás további folyamatos feldolgozása
 - Bírósági felszólítások során be nem hajtható dokumentumok törlésének adminisztrációja
 - Állományvédelmi szempontból kiválasztott könyvek mágneses chipekkel való ellátása és aktiválása a kölcsönzés során
- A numerus currens könyvek folyamatos felülvizsgálata, az olvasók számára fontosak feldolgozása.
- A Csányi-hagyaték átvételében, rendszerezésében és esetleges feldolgozásában való részvétel.
- A Mattioni-házban elhelyezett, hagyatékokból származó, illetve állományból törölt könyvek könyvvásárra való előkészítése (a választék folyamatos frissítése, az elavultak megsemmisítése)

OLVASÓTEREM

- Honlapra információszolgáltatás
- Olvasói és forgalmi statisztikák készítése
- Kérések az archívumból – bekötött folyóiratok használatának figyelése
- Folyóiratok, újságok köttetése, leltározása, besorolása
Határidő: folyamatos, a könyvkötőhöz igazított
- Sajtófigyelés, adatszolgáltatás a helyismereti adatbázis építéséhez
- Könyvtárhasználati órák, könyvtárbemutatók
Határidő: folyamatos, igény szerint
- Kapcsolatfelvételt kezdeményezünk a városban működő nyugdíjas klubokkal újságolvasó kör szervezéséről
- Újságok átirányítása a videotékába
- Újságok kiárúsítása
Határidő: 2011. február - április
- Író-olvasó találkozók rendezése
Határidő: eseti (költészet napja, ünnepi könyvhét stb.)
- Május 1. utcai raktár felleltározása, selejtezés, kiárúsítás, átvezetése a nyilvántartásokon
Határidő: 2012. július-augusztus
- Garázs-raktár folyóiratainak felleltározása, selejtezés, átvezetése a nyilvántartásokon
Határidő: 2012. augusztus
- Adatszolgáltatás az OSZK-nak
Határidő: 2012. szeptember
- Külföldi és belföldi folyóiratok megrendelése
Határidő: 2012. szeptember és december
- Internet használati tanfolyamok tartása heti rendszerességgel
Határidő: 2012. januártól – decemberig
- Képzőművészeti kiállítások rendezése

Határidő: 2012. februártól – decemberig évi 8-9 alkalommal

- A folyóirat archívum számítógépes feldolgozásának megkezdése

Határidő: 2012. december

GYERMEKKÖNYVTÁR

- A rohanó világ, az ebből adódó időhiány, a számítógépes kultúra, az erőfeszítést, válogatást nem igénylő „kattintásnyi vizuális információ” gyakorlata az elmélyült olvasás ellen dolgozik.
- Az új digitális világnak, a benne való részvételnek feltétele az olvasni tudás. Ezért össze kell fogni családnak, iskolának, könyvtárnak. A fő cél a gyermekek és az ifjúság megnyerése (visszanyerése) az olvasásnak. A felelősség a szülőé, pedagógusé, könyvtárosé és az egész társadalomé. Fontos, hogy milyen értékrendet állítunk a felnövekvő nemzedékek elé. Ha a műveltség, az olvasottság nem arat elismerést, akkor hiába várjuk, hogy a gyermek olvasással töltse az idejét.
- A modern élet nélkülözhetetlen feltétele a minél jobb olvasási készség. Az ember szellemi és érzelmi kibontakozását az olvasás messzemenően segíti és erősíti. **Olvasni jó!**
- A tudás társadalmát építeni a jelenben a jövő nagy kihívása. Ehhez folyamatosan megújuló tudásra, naprakész tájékozottságra van szükség. Felgyorsult világunkban, az információk özönében szinte felüdülés egy-egy jó könyvre lelni, abban elmélyedni. A könyvtáros legfontosabb szerepe ebben a segítség.
- Bruno Bettelheim szerint: az egész gyermekirodalomban nincs olyan gazdag és tartalmas, a gyermeket és felnőttét egyaránt kielégítő olvasmány, mint a **népmese**. A népmesék nem egy letűnt világ nyomai, hanem elődeink ránk örökített bölcsességének gyöngyszemei.
- **ILLYÉS GYULA** születésének 110. évfordulójára népmese-gyűjteményéből háromfordulós **LEVELEZŐS VERSENYT** hirdetünk. A gyermekek a megyei könyvtári hálózaton keresztül, illetve a Tolnai Népújság segítségével vehetnek részt a játékban. A legsikeresebb megfejtők irodalmi délután keretében vehetik át könyv- és tárgyjutalmaikat. Díszvendégünk Illyés Gyula lánya, Ika lesz.

- **MESEKONFERENCIÁT** tervezünk a Magyar Könyvtáros Egyesület Gyermekkönyvtári Szekciójával. Főbb témák:
 - Népmese és szocializáció: a hősmesék szerepe a lelki egészség megőrzésében. Előadó Tancz Tünde főisk. doc. PTE Illyés Gyula Kara.
 - Bukott mesehősök. Előadó: dr. Boldizsár Ildikó mesekutató, meseterapeuta.
 - Mesék, meseregények. Előadó: dr. Gombos Péter főisk. adj. Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Főiskolai Kar.
 - Jelen idejű holnemvolt. Előadó: Dr. Lovász Andrea kritikus, mesekutató
- Családi meseestek: az olvasás elsajátításában és megszerettetésében az iskolán és a könyvtáron kívül döntő szerepe van a családnak. A legújabb felmérések tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy a családokban ritka a mesélés, a felolvasás.

„Mint gyermek, aki már pihenni vágyik és el is jutott a nyugalmas ágyig,
még kérlel, hogy „Ne menj el, mesélj!”-
(így nem szökik rá hirtelen az éj.)
s míg kis szíve nagyot szorongva dobban,
tán ő se tudja, mit is kíván jobban,
a mesét-e, vagy azt, hogy ott legyen” (József Attila)
- Könyvtárunkat szép számmal látogatják óvodások és kisiskolások. A hosszú őszi-téli esték alkalmasak arra, hogy nagypapák, nagymamák és szülők együtt töltsenek gyermekeikkel egy nyugodt, harmonikus estét. Havi rendszerességgel tartunk **családi meseesteket**. A nagyszülők, szülők meséjét beszélgetés, a történethez kapcsolódó egyszerű tárgyak készítése illetve énekes-mondókás népi játékok eljátszása követi. Azt gondoljuk, hogy a mesének többszemponútú, alaposabb feldolgozása hosszú időre meghatározhatja a gyermekek játékhoz, meséhez, irodalomhoz, olvasáshoz fűződő viszonyát.
- **„KI VAGYOK ÉN?”** címmel önismereti tábor szervezünk a 7-12 éves korosztály számára a nyári szünetben.

- Hazánk társadalma óriási változáson ment át az elmúlt évtizedben. A mai iskolásoknak az Európai Unió elvárásainak kell megfelelni. Ehhez a nehéz feladathoz nem elegendők az iskolában szerzett tárgyi ismeretek. A szaktudás valóban egyre értékesebb lesz, de csak akkor, ha megfelelő emberi minőség, tartás társul hozzá. A **gyerekek belső világának alakítására** azonban – az iskola fokozódó terhei, a kevés családi együttlét miatt – **alig nyílik mód**.
- Mindent meg kell tenni azért, hogy egészséges, önmagukban bízó felnőttekké váljanak. Mindezek megvalósításához hívjuk segítségül a **drámapedagógia** és **mentálhigiéne** módszereit, az **önismereti- és bábjátékokat**, valamint **illemteni** ismereteket. Kiváló szakembereket szeretnénk megnyerni célunk eléréséhez. Tervezett foglalkozás-vezetők:
 - Dr. Bartos Éva biblioterapeuta
 - Bodony Iván pszihodráma-tréner
 - Csaláné Bohli Cecília bábkészítő
 - Dér Miklósné mentálhigiénés szakember
 - Gabnai Katalin drámapedagógus
 - Dr. Haász Erzsébet művészeti-, zene-, mozgás- és biblioterapeuta
 - Dr. Tolnai Mária drámatanár
 - Paksi Éva csoport- és személyiségfejlesztő
- A **MÁRAI-PROGRAM** író és olvasó egymásra találására ad alkalmat. Vendégeink lesznek: Gállné Gróh Ilona, Nyulász Péter, Finy Petra, Szegedi Katalin, Boldizsár Ildikó, Berg Judit, Varró Dániel.
- **GARAY JÁNOS** születésének 200. évfordulójára tréfás és füllentő mesék versenyét tervezzük. Zsűrielnök Háy János, Sióagárd polgármestere.
- **BEZERÉDJ AMÁLIA** halálának 175. évfordulójára emlékezve Flóri könyve alapján játékorát tart ovisoknak Gállné Gróh Ilona zenepedagógus.
- A **TÉLI GYEREKKÖNYVHÉT** a Mikulás- és karácsonyvárásról szól. Felolvasóestek, játékdélutánok, kézműves foglalkozások váltják egymást az advent napjaiban.

- A **TÁMOP 3.2.11**-es pályázat befejező szakaszában tovább folytatódik havi rendszerességgel a Nagy mesemondók és a Világ körülöttünk témakör. A Garay Általános Iskolával ehhez kapcsolódó rajzversenyt, mesemondó versenyt és vetélkedőket szervezünk. A heti tanulószobai foglalkozásainkon a könyv- és könyvtárhasználat mellett kiegészítjük és megerősítjük az iskolában tanultakat.
- A városi szervezésű, középkort idéző **SZENT LÁSZLÓ-NAPOKON** kézműves foglalkozással és népi játékok tanításával színesítjük a programot.
- Az **ÜNNEPI KÖNYVHÉTHEZ** kapcsolódó Gyermekkönyvnapokon a gyerekek találkoznak Kiss Ottó József Attila-díjas költővel és Zalán Tibor Mészöly Miklós-díjas íróval.
- Csatlakozunk az évente országosan meghirdetett **ŐSZI KÖNYVTÁRI NAPOKHOZ**, amelynek fő irányát még nem ismerjük.
- Megemlékezünk születésnapján **MÉSZÖLY MIKLÓSRÓL**, a **NEMZETKÖZI GYERMEKKÖNYV-** és a **NÉPMESE NAPJÁRÓL**.
- Csatlakozunk az országos **INTERNET FIESTA** programjához.

Rendszeres programok az év során

- Féléves tervek alapján könyv- és könyvtárhasználati, valamint **TEMATIKUS ÉS SZABADIDŐS FOGLALKOZÁSOKAT** tartunk a város és városkörnyéki általános iskolák és óvodák számára.
- Aktualizáljuk gyermekkönyvtárunk interaktív **HONLAPJÁT**.
- Minden szerdán **TÁBLAJÁTÉKOS KLUB**.
- Nekem tetszett! Olvasd el te is! (**KÖNYVAJÁNLÁS** interaktív honlapunkon)
- **KUCKÓ-KASZINÓ** (rejtvényfejtők játékdélutánja)

VIDEOTÉKA ÉS SIKERKÖNYVTÁR

- Lehetőségeinkhez és olvasóink igényeihez igazodva a sikerkönyvek és a DVD-k folyamatos beszerzését tervezzük, párhuzamosan azzal, hogy a már kevésbé keresett dokumentumokat állományunkból kivonva átirányítjuk a felnőtt kölcsönzői részlegbe és a kistérségi

könyvtárakba. Az olvasók könnyebb tájékozódása érdekében listákat készítünk a legújabb sikerkönyvekről, DVD-kről, s ez utóbbiakról rendezők szerinti jegyzékeket is összeállítunk. Ezeket a listákat kedvelik az olvasók, mert akkor is látják részlegünk aktuális kínálatát, amikor éppen sok dokumentum kölcsönzésben van, s gyakran ez alapján jegyeztetik elő a könyveket, filmeket.

- FIP-pontként a friss álláshirdetésekről folyamatosan tájékoztatjuk olvasóinkat, ezeket a munkaügyi központból e-mailben juttatják el hozzánk. Az álláskeresőknek segítséget nyújtunk önéletrajzírásban és az interneten való munkaügyi tájékozódásban.

ZENEMŰTÁR

- Több ízben szóba került már a CD-felvételek és kazetták ingyenes kölcsönzése. Ismét felvetődött bennünk ez a gondolat, mivel az internet egyre szélesebb körű használatával ma már mindenki hozzáfér bármilyen műfajú zenéhez, azt letöltheti korlátlanul – egyelőre!
- A bútorzat további cseréje (CD polcok), felújítása
- Megemlékezés aktuális zenei évfordulókról, kiállítás a zeneműtári tárlóban (havi rendszerességgel cserélve a kiállított anyagot)
- A Magyar kultúra napja alkalmából januárban kiállítást készítünk a zeneműtár előtti tárlóban (Himnusz kottájának díszkiadásai, Kölcsey Ferencről, Erkel Ferencről szóló könyvek, a Himnusz története, a Himnusz zenéje különböző hanghordozókon)
- Garay János évforduló kapcsán a Háy János daljátékból foglalkozások szervezése
- Zenei vetélkedő hirdetése általános iskolás tanulók részére, téma: Kodály: Háy János
- Zeneterápiás foglalkozások folytatása a segítséggel élők részére
- Zenei Világnap a Garay téren a város iskoláival
- Decemberben az „Együtt-egymásért” közös karácsony szervezése
- A könyvtári adminisztrációs oldal - statisztika gépi rögzítése – beindítását szeretnénk kérni.

HELYISMERETI, HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

- A cikk-adatbázis aktualizálása, fejlesztése. A könyvtár honlapjáról elérhető keresőfelületen a jelenleginél összetettebb keresési lehetőség biztosítása, nagyobb találati lista áttekinthetővé tétele
- A TÁMOP és TIOP-pályázatok keretében megvalósuló informatikai fejlesztés; nagyobb teljesítményű könyvtáros és olvasói számítógépek, esetleg fénymásoló, A/3-as méretű szkennel szolgálataba állítása, a könyvtár épületében tervezett WiFi-rendszer használatának biztosítása a helyismereti gyűjteményi részben
- Az új könyvtári honlap helytörténeti vonatkozású digitális tartalmakkal való megtöltése a TÁMOP-pályázaton keresztül, a tárolt időszaki kiadványok már elkészült listájának elhelyezése a honlapon
- Egyéb helyismereti / honismereti tartalmak, újdonságok elhelyezése a TÁMOP-pályázatból megújult honlapon
- A szakdolgozatok és egyéb kéziratok retrospektív feldolgozása, és a helyismereti részleg korábban beszerzett tanulmányköteteinek visszamenőleges, analitikus tartalmi föltárása a könyvtár elektronikus adatbázisa számára folyamatosan
- A Március 15-i megemlékezés lebonyolítása Salamon Ferenc háromszéki néptanító meghívásával, aki az 1848-49-es forradalom és szabadságharc Erdélyben megjelenő haditudósító lapjáról fog előadást tartani.
- Ugyancsak Salamon Ferenchez kötődik harmadik, El van bütülve című kötetének bemutatása a könyvtárban március második felében, valamint a szerző hat egyéb, megyén belüli útjának megszervezése. A helytörténeti részleg közbenjárásával író-olvasó találkozóra kerül sor Bonyhádon két helyen is, Pakson, Simontornyán, Dunaföldváron és Dombóváron.
- Áprilisban, Vidróczki Márton mátrai betyár születésének 175. évfordulóján a könyvtár vendége lesz a kaposvári törvényszék elnöke, dr. Ujkéry Csaba, aki a Zsványok című könyvét mutatja be.
- A nyár elején vagy az ősszel könyvbemutatóval egybekötött előadás keretében szeretnénk megemlékezni a Magyar Cserkészszövetség megalakulásának 100. évfordulójáról a szekszárdi

608. Schola Caritatis Cserkészcsapattal közösen.

- A nyári Szent László-napok kapcsán K. Németh András középkorral foglalkozó régész tart könyvbemutatóval egybekötött előadást Tolna megye középkori templomairól, templomromjairól.
- A nyár elején vagy az ősszel könyvbemutatóval egybekötött előadás keretében szeretnénk megemlékezni a Magyar Cserkészszövetség megalakulásának 100. évfordulójáról a szekszárdi 608. Schola Caritatis Cserkészcsapattal közösen.
- A részleg vállalja programjaihoz kapcsolódó sajtómegjelenések megszervezését
- A tékázott, bekötött folyóiratok leltárba vétele

IDEGEN NYELVI RÉSZLEG

- A British Council és a könyvtár együttműködésének további erősítése
- 2012. február 9-én lesz az újabb British Council-tréning angoltanárok részére a nyelvórán felhasználható internetes oktató-segédanyagokról
- Még rögzített időpont nélkül vár egy újabb British Council-tanári képzés a Nyelvoktatás kisgyermekkorban címmel az év tavaszán
- A Pearson Longman Kiadóval kötött partnerség erősítése, újabb könyvbemutatók szervezése
- A Hueber német nyelvű kiadó képzése német nyelvtanárok számára
- Jelentős állománygyarapítás a feltörekvő orosz nyelvből
- Önálló tanulást segítő anyagok, elsősorban hanganyagok, oktatócsomagok beszerzése kezdő szinttől
- Nyelvvizsgához (legkeresettebb a TELC és az Origó) és a kétszintű érettségihez segítséget adó állomány gyarapítása
- Gyermek nyelvtanulását elősegítő dokumentumok vételezése
- A helyszűke kiküszöbölése
- Modern hangzóanyagok nélkül a célok elképzelhetetlenek, az állománygyarapítás is a hangos dokumentumokra fókuszál minden nyelv esetében

- CD-vel ellátott könnyített olvasmányok választékának bővítése német-angol nyelvből

NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA

- A megyei könyvtár információs központként továbbra is hozzáférhetővé teszi az országos és helyi adatbázisokat, rendszeres kapcsolatot tart a települési könyvtárosokkal, menedzselő tevékenységet folytat, és közvetítő szerepet vállal az Országos Idegennyelvű Könyvtár és az egyes településeken működő letéti szolgáltató-helyek, kiskönyvtárak között. A nemzetiségi könyvtár iránti igénye és könyvtári ellátása szinte egyet jelent a nemzetiségi kultúra fenntartásával, egységének megőrzésével, a kultúra állapotáról való naprakész tájékoztatással. Ezért a megyei könyvtári szolgáltatások fontos része az azon intézményeknek nyújtott támogatás, melyek irodalmat közvetítenek, identitást ápolnak. Mert az önazonosság megélésében a nyelv megőrzésének és ápolásának minden másnál fontosabb szerepe van.
- A nemzetiségi könyvtáraknak az információ- és dokumentum ellátásban olyan feladatok megvalósítását kell célul tűzniük, amelyek koordináló tevékenységet, együttműködő szellemiséget követelnek. Közhelyszámba megy a tudás alapú társadalom megteremtésének könyvtári segítségéről beszélni, ám az információ áramoltatás, a képzés, átképzés, az élethossziglani tanulás biztosításának megvalósítása, a valóban érdemi együttműködésen alapuló ellátás-fejlesztés a térségi összetartozás erősítéséhez kulcsfontosságú szempont.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK FELZÁRKÓZTATÁSA

- Könyvtári segítségnyújtás pályázatírásban, e-közigazgatásban, adóbevallásban
- FIP-, EIP szolgáltatásainak megismertetése
- Ad Hoc képzések, igény szerint
- Biblioterápia
- Könyvtárral egymásért – ismeretterjesztés, közös lakossági programok

SEGÍTSÉGGEL ÉLŐK TÁMOGATÁSA

- Hagyományos önképzőköri foglalkozások továbbvitele,
- Közös megyei, városi programok megtartása, utógondozás
- Számítógépes alapismeretek, e-közigazgatás tanítása

DIGITÁLIS KÉPZÉS

- 6. éve tartunk könyvtárunkban digitális képzéseket, amelyeket Tolna megye több településéről is igénybe vesznek. A tematika összeállításánál figyelembe vesszük az újabb igényeket: a word szövegszerkesztő mélyebb ismeretének igényét, a skype-olás lépéseit, a fotóalbum létrehozását, az elektronikus vásárlást, bankolást, valamint az Ügyfélkapura való regisztrálás után a lehetőségek legteljesebb kihasználásának lehetőségeit, benne az eBevallást, a TAJ-szolgáltatásokat. Érdeklődés mutatkozik az erőszakmentes gyermek- és a rendőrségi oldalak iránt is. A képzettek legnagyobb része könyvtárhasználóvá válik.

RENDEZVÉNYNAPTÁR 2012

Folyamatos:

- Évfordulók, megemlékezések
- Internet tanfolyamok
- Portugália kiállításai
- Író-olvasó találkozók, könyvbemutatók
- Tudás és Tett Centrum programjai havi rendszerességgel

Január 12.	Máté Réka – Gánszler Beáta könyvbemutatója
Január 16.	Molnár Zoltán Múltunk a jövőnk című fotókiállítása
Január 18.	Mészöly Miklós vers- és prózamondó verseny
Január 19.	Mészöly Miklós Emléknep

- Január 22. Magyar kultúra napja - Kiállítás a Himnusz költőjéről
- Február Községtalálkozó Bartis Attila íróval, A nyugalom szerzőjével
Szakolczay Lajos irodalomtörténész, kritikus 1956 című könyvéről és munkásságáról
Kornis Mihály író Végre élsz című könyvéről
Kapitány Ágnes–Kapitány Gábor Magyarságszimbólumok – közönségtalálkozó
- Február 9. British Council-tréning : Internetes tananyagok kreatív felhasználása hallás utáni értés és beszédképesség fejlesztésére
- Március Csordás Gábor költő, műfordító, szerkesztő Költészetéről és kiadói munkásságáról
Kiss Benedek költő, műfordító Fénnyel, füttyel című könyvéről
- Márc. 13-19. Internet Fiesta
- Március 14. Megemlékezés a forradalom és szabadságharcról : Salamon Ferenc háromszéki néptanító egy korabeli hadisajtó-lapról tart előadást
- Március 21. Salamon Ferenc háromszéki néptanító könyvbemutatója: *El van bűtülve* címmel Székely szólások közmondások
- Március 29. British Council-tréning általános iskolai pedagógusok részére: Nyelvoktatás kisgyermekkorban
- Április Dúl Antal teológus a Hamvas-életműről
Kiss Ottó a Csillagszedő Márióról és munkásságáról
Író-olvasó találkozó Závada Pál – Korniss Péter: Egy sor cigány - Idegen kertünk
- Április 11. Költészet napi megemlékezés
- Április dr. Ujkéry Csaba : Zsiványok című könyvének bemutatója
(Vidróczki Márton mátrai betyár születésének 175. évfordulója)
- Május Mandel Róbert zeneművész, organológus - Népi hangszerek
Könyvét és hangszereit bemutatja a szerző
Monostori Imre irodalomtörténész, kritikus : Németh László mai üzenete
L. Simon László költő, író, szerkesztő : Japán hajtás Író-olvasó találkozó

100 éves a Magyar Cserkészszövetség - előadás

- Június Ünnepi könyvhét Szekszárdon Találkozó a Jelenidő című antológia szerzőivel
- Parti Nagy Lajos
 - Grecsó Krisztián
 - Bereményi Géza
 - Tolnai Ottó
 - Závada Pál
- Június 9. 90 éve született Csányi László író, esszéista
Szent László-nap Csokonai-Illés Sándor és Kelevéz Ágnes irodalomtörténészek
Babits Mihályról
Buda Ferenc költő „Lennék kisgyermek” Író-olvasó találkozó
- Június K. Németh András A középkori Tolna megye templomai című előadása és
könyvbemutató
- Jún. 23-24. Városi Szent László-nap: a könyvtár dráma szakkörének előadásában: A
becsületes tolvaj Marci
Báta hagyományai, múltja: fotó- és kézműves kiállítás; kelta emlékek a
településen
- Aug. 23-24. Gyermek- és ifjúsági írók 20. szekszárdi tanácskozása
- Szept. 21. 175 éve hunyt el Bezerédj Amália
- Október 4-11. Őszi könyvtári napok
- Október 10. 200 éve született Garay János költő. Régiós rendezvények Emlékünnepség
- Október 23. Ünnepi emlékezés 1956-ról 56 év után
- November 2. Illyés Gyula 110 éve született – megyei rendezvények
- November 13. A magyar nyelv napja

GYERMEKKÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYNAPTÁR 2012

- Január 19. Mészöly Miklós Emléknep – Mesedélután
- Január 23. Családi meseest Vendég: Halászné Bese Julianna és Sili Gergő
- Január 30. Az Illyés Gyula levelezős verseny meghirdetése
- Február 6. Az Illyés Gyula levelezős verseny 1. fordulója – Beküldési határidő: márc. 3.
- Február 8. Játékdél előtt Gállné Gróh Ilona zenepedagógussal
- Február 20. Író-olvasó találkozó Darvasi László József Attila-díjas íróval
- Február 27. Találkozó Nyulász Péter íróval
- Február 27. Családi meseest Vendég: Csányi Eszter
- Március 5. Az Illyés Gyula levelezős verseny 2. fordulója – Beküldési határidő: ápr. 31.
- Március 19-23. Internet Fiesta
- Március 19. Találkozó Finy Petra íróval
- Március 19. Családi Meseest Vendég: Ordas Ivánné
- Április 2. Az Illyés Gyula levelezős verseny 3. fordulója – Beküldési határidő: máj. 5.
- Április 2. Nemzetközi Gyermekkönyv Napja Vendég: Nógrádi Gábor
- Április 11. Költészet Napja Vendég: Fábrián Éva előadóművész
- Április 23. Találkozó Szegedi Katalin író és illusztrátorral
- Április 30. Találkozó Boldizsár Ildikó mesekutatóval
- Május 7. Találkozó Berg Judit József Attila-díjas íróval
- Június 1-7. Ünnepi Könyvhét és Gyermekkönyvnapok
- Június 1. Író-olvasó találkozó Kiss Ottó József Attila-díjas íróval
- Június 5. Író-olvasó találkozó Zalán Tibor József Attila- és Mészöly Miklós-díjas íróval
- Június 7. Találkozó Varró Dániel költő, műfordítóval
- Június 18-22. „Ki vagyok én?”- könyvtári tábor
- Június 23-24. Szent László Napok
- Szeptember 21. Emlékezés Bezerédj Amália halálának 175. évfordulójára
- Szeptember 30. Népmese Napja
- Október 8-14. Őszi Könyvtári Napok
- Október 8. Családi Meseest Vendég: Boros Józsefné

- Október 10. Garay János születésének 200. évfordulójára mesemondóverseny
(tréfás- és füllentő mesék)
- Október 29. Mesekonferencia
- November 2. Az Illyés Gyula levelezős verseny döntője és eredményhirdetése
- November 13. Magyar Nyelv Napja
- November 19. Családi Meseest Vendég: Ivánné Bányai Ilona
- December 3-7. Téli Gyeremekkönyvhét
- December 17. Családi Meseest Vendég: Hufnágel Mária